БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 201 (6636)
ОКТЯБРИИН 2
ПЯТНИЦА
1953 он

Сэн 20 мүнгэн.

Хүдөө ажахын хамаг культурануудай ургасые бүхы хэмжээгээр колхозуудта дээшэлүүлхэ, ниитын адуу малай ашаг үгэлгыень ехэ болгохотоёо хамта тэдэнэй тоо толгойе олошоруулха, харьяата колхозуудайнгаа газартаряалангай ба малажалай валовой болон товарна продукциие ехэ болгохо гээшэ машинно-тракторна станцинуудай гол шухала зорилго мүн гэжэ тогтооха. МТС-үүд болбол тарянажалай хүдэлмэринүүдые механизировалжэ дүүргэхэ, малажалай, хартаабхын ба овощь үйлэдбэрилгын ажал ехэтэй процессүүдые үргэнөөр механизацилха, колхозно үйлэдбэридэ наукын ба түрүү дүй дүршэлэй туйлалтануудые нэбтэрүүлхэ, эмхидхэлэй-ажахын талаарнь колхозуудые саашадань бэхижүүлхэ, тэрэнэй үндэһэ һуури дээрэ колхознигуудай материальна ажана байдалые һайжаруулха зэргэтэй.

(КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолһоо).

Хитадай Арадай Республикын Арадай Центральна Правительствын Түрүүлэгшэ нүхэр МАО ЦЗЕ-ДУНДА

ПЕКИН

Хитадай Арадай Республикын байгуулагдаһаар дүрбэдэхи жэлэй ойн үдэр минии үнэн сэдьхэлэй амаршалгые хүлеэн абахыетнай, нүхэр Түрүүлэгшэ, Танине ба Хитадай Арадай Республикын Арадай Центральна Правительствые гуйнаб.

Үнгэрһэн дүрбэн жэл болбол орон доторoo түүхэтэ шэнэдхэлгэнүүдые амжалтатайгаар бэелүүлжэ байгаа, экономикын, культурын ба үргэн ниитэ арадай материальна байдалай дэбжэлтые хангажа байгаа Хитадай Арадай Республикын ажабайдалай асари ехэ хүсэтэйе, бата бэхине бүхы дэлхэйдэ харуулаа.

Хитадай Арадай Республика уласхоорондын удхашанартай хүсэн болоо, энэ хүсэн хадаа Азиин арадуудые сүлөөтэйгөөр богоолшолхо, Азине дэлхэйн шэнэ дайнай гуламта болгохо зорилготой политикые хэһээлтэгүйгөөр ябуулха арга империалистнуудта олгоногүй. Корейдэхи событинууд хадаа хитад арад эрхэ сүлөөгэй, бэеэ даанхай байдалай түлөө тэмсэлдэнь Зүүн зүгэй дарлагдаһан арадуудай хүсэтэ түшэг тулгуури болоо гэжэ гэршэлнэ.

Хитадай Арадай Республикын бүхы талын прогресс хадаа бүхы прогрессивнэ хүн түрэлтэндэ гүнзэгы ханалай ба омогорхолой мэдэрэл түрүүлнэ. Национальна дэбжэлтын ба Эхэ оронойнгоо һалбаран мандалгын замаар хитад арадай дэбжэлтые зогсоожо шадаха ямаршье хүсэн дэлхэй дээрэ байхагүй.

Советскэ арад оронoo индустриализацилгын, хүдөө ажахые хүгжөөлгын, арадай ажаһа байдалые һайжаруултын программые бэелүүлхэ хэрэгтэнь, өөрынгөө арадай-демократическа гүрэниие саашадань бүхы хэмжээгээр бэхижүүлхэ хэрэгтэнь агууехэ хитад арадта шэнэ амжалтануудые халуунаар хүсэнэ.

Советскэ Союзай ба Хитадай Арадай Республикын ахадүүгэй эб-дэршэгүй хани барисаан ба нигтаар харилсан ажаллалга манай оронуудай арадуудай аша туһын тулада, эб найрамдалай ба уласхоорондын аюулгүй байдалай бэхижэхын тулада ургажа, хүгжэжэ байг лэ!

Г. МАЛЕНКОВ.

1953 оной сентябриин 30.

Хитадай Арадай Республикын Гүрэнэй Административна Соведэй Премьер ба Гадаадын Хэрэгүүдэй Министр нүхэр ЧЖОУ ЭНЬ-ЛАЙДА

ПЕКИН

Хитадай Арадай Республикын байгуулагдаһаар дүрбэдэхи жэлэй ойтой дашарамдуулан минии үнэн сэдьхэлэй амаршалгые, мүн тэрэшэлэн манай арадуудай аша туһын тулада ба бүхы дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдал хангалтын интересүүдтэ Советскэ Союз Хитадай Арадай Республика хоёрой хоорондохи бүхы талын харилсан ажаллалтын ба эбдэршэгүй хани барисаанай саашадаа хүгжэжэ, бэхижэжэ байхые хүсэһэн хүсэлыемни, нүхэр Премьер ба Министр, хүлеэн абыт.

В. МОЛОТОВ.

1953 оной сентябриин 30.

Хитадай Арадай Республикын дүрбэн жэлэй ойдо

Москвагай ажалшад Хитадай Арадай Республикын дүрбэн жэлэй ойе тэмдэглэжэ байна.

Сентябриин 30-да политическэ ба научна эрдэм дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна обществын центральна лектори соо «Хүсэн түгэлдэр арадай-демократическа гүрэниие байгуулгада Агууехэ хитад-арадай амжалтанууд» гэһэн лекциие экономическа наукануудай доктор В. Я. Аварин уншаһан байна.

Гадаадын литературын Бүхэсоюзна гүрэнэй библиотекэ соо выставкэ нээгдэжэ, Советскэ Союзда хэблэгдэһэн хитад авторнуудай номууд табигдаа. Һүүлэй табан жэлэй турша соо манай орон дотор хитад уранзохёолшодой зуу гаран номууд зургаан миллионһоо үлүү экземпляр ниитэ тиражтайгаар хэблэгдэн гараа. Хитадай шэнэ литературын үндэһэ һуурии табитша Лу Синь, олониитын элитэ ехэ ажал-ябуулагша ба эрдэмтэ Го Мо-жо, Сталинска шангай лауреадууд Дин Лин ба Чжоу Ли-во гэгшэдэй зохёолнууд хэблэгдэнхэй. Уранһайханай литературын хэблэл хитад классигуудай номуудые хэблэн гаргахаар бэлэдхэжэ байна. Хитадай агууехэ поэт Цюй Юань гэгшын шүлэгүүд ород хэлэн дээрэ түрүүшынхеэ хэблэгдэхэ юм.

«Шэнэ геройнууд тухай повесть», «Дайшалхы ханинар», «Хитадай басагад», «Булад солдат», «Ошонууд», «Буурал басаган» гэжэ ба бусад хитадай уранһайханай эрхим фильмнүүд эдэ үдэрнүүдтэ Москвагай арба нэгэн кинотеатрнууд, клубууд болон Культурын ордонгуудта харуулагдажа байна.

Советскэ харагшад хитадай драматургын зохёолнуудые тон ехээр һонирхоно. Евг. Вахтанговай нэрэмжэтэ театрта Хэ Цзин-чжи ба Дин-Ни гэгшэдэй «Буурал басаган» гэжэ зүжэг, Советскэ Армиин центральна театрта Ху Кэ гэгшын «Тэдэнэр байлдаануд дундуур урган хүмүүжээ» гэһэн зүжэг табигдана.

(ТАСС).

Жигулидахи барилга дээрэ

ЖИГУЛЁВСК. (Куйбышевска область). (ТАСС). Намарай шэнжэ ороһон жигулинуудта ехэ хүлгөөтэй байна. Куйбышевска ГЭС-эй байшан доро бэлэдхэгдэһэн котлован Могутово хадануудай хормойдохи бүхы хүндые эзэлдэг. Энэ хадаа гидростройн барилгын гол талмай гээшэ. Котловантай зэргэлһэн хонхосогууд болотор малтагдаһан хадануудай хажууда жигулёвско карьерэ барилгын район байна. Эндэ шулуу үйрүүлгын заводой коллектив һайнаар хүдэлмэрилнэ. Өөрынгөө предприятиин проектнэ хүсэ шадалые үлүүлэн хэдэн мянган кубометр барилгын материалнуудые энэ һарада түсэбһөө гадуур үгэбэ.

ГЭС-эй фундаментын табсанай бетон барилга дээрэ инженер Петровоор хүтэлбэрилэгдэдэг бетонщигууд амжалтатайгаар хүдэлмэрилнэ. Түрүүшын хоёр блогуудтахи хүдэлмэринүүдые тэдэнэр дүүргээ. 4,5 мянган кубометр бетон арматурын таһагуудта оробо.

Бетон зөөдэг эстакадын тулга доро котлованай оёорто металлическа колоннонууд табигдана. 11 колонконууд хабсаруулагдаад табигданхай. Эстакадын проледууд нэгэ мүһэн суглуулагдаа. Тэдэнэй нэгэниинь табилгада бэлэдхэгдэнхэй.

Үндэр дамбаар Волгоһоо хазгадаһан, хүдэлмэри ябажа байгаа хуби дээрэ газар малталгын хүдэлмэринүүд хэгдэнэ. «Уралец — 15» гэжэ экскаваторай халаанай машинистнууд Сердюков ба Русаков гэгшэд графигһаа ехээр уридшалан хүдэлмэрилнэ. 45 мянган кубометр газарай хүрьһэ энэ һарада тэдэнэр самосвалнуудта ашаалаа.

СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ, КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ

Машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха хэмжээнүүд тухай

Һүүлэй жэлнүүдтэ хүдөө ажахын хүдэлмэриие механизацилгын хэмжээн нилээд ехээр ургаа, колхозно үйлэдбэридэ шиидхэхы хүсэн болоoшо машинно-тракторна станцинуудай үүргэ үшөө ехээр дээшэлээ гэжэ СССР-эй Министрнүүдэй Совет, КПСС-эй Центральна Комитет тэмдэглэнэ.

1952 ондо колхозуудтахи хүдэлмэринүүд иимээр механизацилагдаһан байгаа: ороoһото культурануудые тарилга—87 процентээр, ороoһото культурануудые комбайнаар хуряалга—70 процентээр, пар хахалалга—96 процентээр, намарай пар хахалалга—97 процентээр, хлопчатник тарилга—98 процентээр, сахарна свёкло тарилга—95 процентээр механизацилагдаһан байгаа. Ажал ехэтэй бусад хүдэлмэринүүдые механизацилга нилээд ехээр ургаа. Машинно-тракторна станцинууд колхозно үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудые хангаха талаар өөһэдынгөө ажал-ябуулгые жэл бүри үргэдхэнэ.

Тиигэбэшье, машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэридэ ехэ дутагдалнууд бии байна. Олон МТС-үүд тракторнууд болон хүдөө ажахын машинануудые хангалтагүйгөөр ашаглана, колхозуудай үмэнэхи договорно уялгануудаа, илангаяа полевой хүдэлмэринүүдые хэхэ болзорой ба шанарай талаар дүүргэнэгүй, колхозуудта хүдөө ажахын культурануудай ургасын ба ниитын малай ашаг шэмын талаар гүрэнэй түсэбүүдые дүүргэлтэ хангаһагүй. Колхозуудтахи ажал ехэтэй олон хүдэлмэринүүдые, илангаяа хартаабха болон овощь ургуулха, тэрэшэлэн малажалай фермэнүүдтэхи хүдэлмэринүүдые механизацилгын хэмжээн бага байна. Энэ ушар хүдөө ажахын эдэ һалбаринуудай гээгдэһэнэй шалтагаануудай нэгэниинь болоно.

МТС-үүдэй үйлэдбэриин-финансова ажал-ябуулгые эмхидхэлгэдэ ехэ дутагдалнууд бии, колхозуудта агрономическа туһаламжа үзүүлгэ хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнхэй байна.

Механизаторнуудай саг үргэлжын кадрнуудаар, тэрэшэлэн мэргэжэлтэй хүтэлбэрилхы ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдөөр МТС-үүдэй хангагдаагүй байһан ушар, заһабарилгын базые һулаар хүгжөөлгэ ба машинно-тракторна паркые техническэ талаар хангалгын муугаар табигдаһан ушар, МТС-үүдэй хүдэлмэриин улам ургаһан хэмжээнһээ ба колхозно олон һалбарита үйлэдбэриин хүгжэхэтэй хамта машинно-тракторна станцинуудта хэгдэжэ байгаа шэнэ эрилтэнүүдһээ МТС-үүдые барилгын ба материально-техническэ талаар хангалгын гээгдэһэн ябадал МТС-үүдтэхи хүдэлмэриин ехэ дутагдалнуудай гол шалтагаанууд болоно.

Нилээд олон МТС-үүдтэ һайн бэлэдхэлтэй трактористнууд, тракторна бригадануудай бригадирнууд, комбайнернууд болон бусад мэргэжэлтэй хүдэлмэрилэгшэд мүнөө хүрэтэр дутажа байһаар. Механизаторска кадрнуудай нэгэ газартаа тогтожо хүдэлмэрилдэггүй ябадал зайсуулагдаагүй байна. Олон тракторна бригадануудта саг үргэлжын прицепщигүүд үгы байна.

Мүнөө тракторна бригадануудай трактористнууд, бригадирнууд ба бусад хүдэлмэрилэгшэд МТС-үүдэй саг үргэлжын хүдэлмэришэд бэшэ, харин бодото дээрээ имагтал полевой хүдэлмэриин үедэ колхознигуудай дундаһаа томилогдоһон хүнүүд болоно, иимэ гурим кадрнуудай мэргэжэлые саг үргэлжэ дээшэлүүлхэ, техникые үлэмжэ бүтээсэтэйгээр ашаглаха ба хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдэй шанарые һайжаруулха хэрэгтэ туһалнагүй.

Эдэ бүгэдэһөө боложо олон машинно-тракторна станцинуудта нилээд олон трактористнууд болон комбайнернууд халаанайнгаа нормонуудые дүүргэнэгүй, хүдэлмэриин эрхим шанар хангаһагүй, машинануудые техническэ талаар харууһалха гуримуудые сахинагүй, тракторнууд болон хүдөө ажахын машинануудые удаан миин байлгана.

Механизаторска кадрнуудые бэлэдхэхэ хэрэг хангалтагүйгөөр табигданхай байна. Олон областьнууд, хизаарнууд ба республиканuудта хүдөө ажахын механизациин һургуулинуудай тоо тон дутамаг байна, тэрээнһээ боложо МТС-үүд трактористнуудые, комбайнернуудые ба тракторна бригадануудай бусад хүдэлмэришэдые богони болзорой курсануудта һургаха баатай болоно. Энэнь эдэ кадрнуудые һайн шанартайгаар бэлэдхэхэ ябадал хангаһагүй.

Олонхи машинно-тракторна станцинууд машинануудые заһабарилха мастерскойнуудаар, тракторнууд болон хүдөө ажахын машинануудые байлгаха гаражууд болон сарайнуудаар, тэрэшэлэн үйлэдбэриин, ажахын ба байрын бусад гэр байрануудаар хангагдаагүй байна.

МТС-үүдые материально-техническэ талаар хангалгада ехэ дутагдалнууд бии гээшэ. Запасной частьнууд, зэр зэмсэгүүд, металл болон бусад материалнуудые МТС-үүд олон ушарта саг болзор соонь абадаггүй, дутуугаар абадаг байна, тиимэһээ машинно-тракторна паркын хүдэлмэридэ ехэ таһалдал гарана. МТС-үүд нефтепродуктнуудые хадагалхын тула хэрэгтэй амһартагүй байна.

Түрүү МТС-үүдэй, тракторна бригадануудай, эрхим трактористнуудай, комбайнернуудай, машинистнуудай ба бусад механизаторнуудай дүй дүршэл тон хангалтагүйгөөр шэнжэлэгдэдэг ба тараагдадаг байһаар.

Мүнөө хэдэн колхозуудые хүдөө ажахын нэгэ мэргэжэлтэн хангадаг гээшэ. Колхозуудые агрономическа ба зоотехническэ талаар хангалгын энэ гурим мэргэжэлтэдэй харюусалгагүй байха ябадал гаргана, хүдөө ажахын үмэнэ табигдаад байһан улам ехэ зорилгонуудта харюусанагүй. Иимэ байхада агрономууд, зоотехнигүүд ба хүдөө ажахын бусад мэргэжэлтэд заримдаа колхозно үйлэдбэриие эмхидхэгшэд болодоггүй ба колхозуудта агрономическа болон зоотехническэ хэмжээ-ябуулгануудые бодото дээрэнь бэелүүлхэ, наукын ба түрүү дүй дүршэлэй туйлалтануудые хэрэглэхэ талаар хэгдэдэг хүдэлмэриһөө зайсанхай байдаг юм.

Машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэриие саашадань һайжаруулга хадаа хүдөө ажахые хүгжөөхэ ба дэбжээхэ, хүн зондо хэрэгтэй эдеэ хоолые ба промышленностьда хэрэгтэй түүхэй эдүүдые манай орон дотор элбэг дэлбэг болгохо гэһэн хойшолуулашагүй шухала зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэлгын шухала услови мүн болоно гэжэ хараадаа абаад, ССР Союзай Министрнүүдэй Совет ба КПСС-эй Центральна Комитет, 1953 оной сентябриин 7-до абтаһан КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй Тогтоолтой зохилдуулан, ингэжэ тогтообо:

I.

МТС-үүдэй саг үргэлжын механизаторска кадрнууд тухай

1. Машинно-тракторна паркые һайнаар ашаглахын, тракторна бригадануудай хүдэлмэрилэгшэдэй ажалай бүтээсые дээшэлүүлхын, колхозуудта хүдөө ажахын культурануудай эрхим ургаса абахын түлөө тэдэнэй урма хэшээлые ба харюусалгые дээшэлүүлхын, энээнтэй хамта саг үргэлжын механизаторска кадрнуудаар МТС-үүдые хангахын зорилгоор, машинно-тракторна ба тусхай станцинуудтахи трактористнууд, тракторна бригадануудай бригадирнууд, тракторна бригадануудай бригадирнуудай туһалагшанар, экскаваторнуудай машинистнууд, экскаваторнуудай машинистнуудай туһалагшанар, учётчик-заправщигууд хадаа комбайнернуудта, механигууд-комбайнернуудта, хлопок хуряадаг машинануудые жолоодогшод-механигуудта, лён сохидог, лён хуряадаг ба улһа хуряадаг машинануудай машинистнуудта адли саг үргэлжын хүдэлмэришэд байха, тиихэдэ прицепщигүүд, хүдөө ажахын ба газар малтадаг машинануудай машинистнууд, комбайнернуудай туһалагшанар —сезонно хүдэлмэришэд байха гэжэ тогтоохо.

Колхозуудта бүдүүн тэжээл суглуулхын тулада соломо болон михиинэ суглуулгые ба сомолгые саг болзор соонь дүүргэлгын ехэ удхашанартай байһые хараадаа абаад, соломын узуурта лущени хэхэ ба намарай пар хахалха агротехническэ шухала хүдэлмэринүүдэй түсэб дүүргэлгые хангахын тула, ороoһото культурануудые хуряалгын үедэ бухалладаг, һүрилдэг машинануудые ба волокушануудые хангахын тула сезонно хүдэлмэришэдые, тэрэшэлэн сомоо заһаха хүнүүдые хэрэгтэй болоһон ушартань абажа, эдэ хүдэлмэришэдэй ажалые прицепщигүүдэйхидэ адляар түлэхыень МТС-үүдтэ зүбшөөрхэ.

Полевой хүдэлмэринүүдые үнгэргэхэ үедэ колхозууд хадаа МТС-үүдэй машинанууд дээрэ хүдэлмэрилхын тула хэрэгтэй тооной колхознигуудые машинно-тракторна станцинуудта сезонно хүдэлмэришэд болгожо үгэдэг байха гэжэ тогтоохо. Сезонно хүдэлмэрилэгшэдөөр томилогдоһон колхознигуудые ондоо хүдэлмэринүүдтэ имагтал МТС-үүдэй зүбшөөрэлтэйгөөр табижа болохо байна.

2. Тракторна бригадануудай хүдэлмэришэд тракторнууд, хүдөө ажахын ба газар малтадаг машинанууд дээрэ хүдэлмэрилһэнэйнгөө түлөө машинно-тракторна ба тусхай станцинуудһаа, колхозуудһаа мүнөө байгаа гуримай ёһоор— ажалта үдэрнүүдээр ба хэһэн хүдэлмэриин зэргээр түлэбэри абадаг байха гэжэ тогтоохо.

Тракторна бригадануудай хүдэлмэришэдэй ажалта үдэрнүүдтэ хэгдэдэг мүнөөнэй нэмэриие үлөөхэ, ургасын талаар түсэбтэ даалгабариин хэр зэргээр дүүргэгдэһэниие бодото дээрээ суглуулагдаһан ургасаар тодорхойлжо, ажалта үдэрнүүдые нэмэжэ бэшэхэ ба хаһаха гуримые үлөөхэ, тэрэшэлэн ургасын талаар түсэбтэ даалгабариин хэр зэргээр дүүргэгдэһэниие бодото дээрээ суглуулагдаһан ургасаар тодорхойлжо гарантийна натуральна минимум үгэхэ, тиихэдэ ерэхэ жэлдэ ургаса абахын тула хэгдэһэн хүдэлмэриин ба бусад хүдэлмэриин түлөө гарантийна минимумые тэдэ хүдэлмэринүүдые хэды шэнээн болзор соо дүүргэһэниие хаража үгэхэ гуримые үлөөхэ.

3. Хэһэн ажалайнь түлөө тракторна бригадануудай хүдэлмэришэдтэ машинно-тракторна ба тусхай станцинуудай һара бүри түлэдэг мүнгэн түлэбэриие 1953 оной октябриин 1-һээ хойшо тус тус территориальна зононуудта ажалта үдэр бүхэндэ иимэ хэмжээтэйгээр тогтоохо:

тус тус территориальна зононуудта ажалта үдэртэ түлэгдэхэ гэбэл:

	I	II	III	IV
Трактористнуудта, тракторна бригадануудай бригадирнуудта ба тэдэнэй туһалагшанарта	5 түх.	6 түх.	7 түх.	8 түх.
Учётчик-заправщигуудта	3 түх.	3 түх.	3 түх.	4 түх.
Комбайнернуудай туһалагшанарта	4 түх.	4 түх.	4 түх.	6 түх.
Прицепщигүүдтэ	2 түх. 50 мүн.	2 түх. 50 мүн.	2 түх. 50 мүн.	2 түх. 50 мүн.

4. Тракторна бригадануудай саг үргэлжын хүдэлмэришэд заһабарилгын мастерскойнуудта, колхозуудтахи малажалай фермэнүүдые механизацилхадаа хэһэн хүдэлмэринүүдэй түлөө, тэрэшэлэн МТС-тэ хэһэн барилгын ба бусад хүдэлмэринүүдэй түлөө машинно-тракторна ба тусхай станцинуудһаа. СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствын баталһан сэгнэлгын ба хэмжээнэй ёһоор түлэбэри абадаг байха, тиихэдээ иимэ хэмжээнһээ доошо бэшэ түлэбэри абадаг байха гэжэ 1953 оной октябриин 1-һээ хойшо тогтоохо:

	хэһэн хүдэлмэриин зэргээр түлэдэг байхада нормые дүүргэһэнэй түлөө	хүдэлмэрилһэн сагай зэргээр түлэдэг байхада хүдэлмэриин 8 часай түлөө
Тракторна бригадануудай бригадирнууд	20 түх.	18 түх.
Тракторна бригадын бригадирнуудай туһалагшанар, 1-дэхи классай трактористнууд, экскаваторнуудай машинистнууд, комбайнернууд, механигууд-комбайнернууд, хлопок хуряадаг машинануудые жолоодогшод-механигууд	18 түх.	15 түх.
2-дохи классай трактористнууд, машинистнуудай туһалагшанар, лён-улһа хуряадаг ба лён сохидог машинануудай машинистнууд	15 түх.	13 түх.
Учётчик-заправщигууд	13 түх.	10 түх.

5. Тракторна бригадануудай хүдэлмэришэдтэ ажалта үдэрнүүдтэнь гарантийна минимумэй зэргын эдеэ хоолой ороoһо таряае, тэрэшэлэн комбайнууд болон бусад машинануудаар ургаса хуряаһанай түлөө үгтэхэ ёһотой ороoһо таряае машинно-тракторна ба тусхай станцинууд үгэдэг байха гэжэ тогтоохо. Жэлэй түрүүшын хахадта олоһон ороoһо таряае октябриин 1 хүрэтэр үгэхэ, жэлэй хоёрдохи хахадта олоһон ороoһо таряае календарна жэлэй дүүрэтэр үгэхэ.

Тракторна бригадануудай хүдэлмэришэдтэ үгэхын тула хэрэгтэй эдеэ хоолой ороoһо таряае машинно-тракторна ба тусхай станцинууд бэлэдхэлэй организацинуудһаа абаха байна. Тракторна бригадануудай хүдэлмэришэдэй ороoһоной орондо мүнгэ абаха гээ һаань, машинно-тракторна ба тусхай станцинууд ороoһо таряа гүрэндэ худалдажа абадаг сэнгые эшэ баримталан, тэдэндэ мүнгэ үгэжэ болохо байна.

6. Колхозууд натуральна түлэбэри оруулхатаяа хамта тракторна бригадануудай хүдэлмэришэдэй олоһон ажалта үдэрнүүдтэ гарантийна минимум үгэхэ, тэрэшэлэн комбайнууд болон бусад машинануудаар ургаса хуряаһан хүдэлмэриин түлөө үгэхэ эдеэ хоолой культурануудай ороoһо таряае бэлэдхэлэй органуудта тушаадаг байха гэжэ тогтоохо.

Эдеэ хоолой ороoһото культурануудые таридаггүй гү, али эдеэ хоолой ороoһото культурануудые багаар таридаг колхозууд тракторна бригадануудай хүдэлмэришэдэй ажалта үдэрнүүдтэнь гарантийна минимум болгожо үгтэхэ ороoһые бэлэдхэлэй пунктнуудта тушаахын орондо машинно-тракторна ба тусхай станцинуудай счёдто мүнгэ оруулжа болохо байна, тиихэдээ ороoһо тарянайнгаа үные гүрэндэ худалдажа абтадаг сэнгээрнь тодорхойлхо байна.

Колхоздо ажалта үдэрнүүдтэ ороoһо таряа гарантийна минимумэй хэмжээнһээ ехээр хубаагдаһан байгаа һаа, колхоз хадаа ажалта үдэртэ гарантийна минимумһээ дээшэ үгтэһэн таряае тракторна бригадануудай саг үргэлжын ба сезонно хүдэлмэришэдтэ үгэхэ байна. Колхоз хадаа ажалта үдэрнүүдтэ хубаагдаха бусад продуктнуудые бүхы колхознигуудта үгэһэндөө адляар тракторна бригадануудай

(Үргэлжэлэлынь 2-дохи нюурта)

СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ, КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ

Машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха хэмжээнүүд тухай

(Үргэлжэлэл)

саг үргэлжын ба сезонно хүдэлмэришэдтэ үгэхэ байна. Колхозууд мүнгэн доходуудые хубаахадаа, тракторна бригадануудай саг үргэлжын ба сезонно хүдэлмэришэдэй олоһон ажалта үдэртэнь бусад колхознигуудтай адляар мүнгэ түлэхын тула хэрэгтэй шэнээн мүнгые машинно-тракторна ба тусхай станцинуудта үгэхэ ёһотой.

7. Полевой хүдэлмэриин үедэ колхозууд МТС-үүдтэй хэһэн договоройнгоо ёһоор тракторна бригадануудай хүдэлмэришэдые түлэбэригүйгөөр хамтын байрада байлгаха, тэрэшэлэн МТС-эй гү, али тусхай станциин директортэй хэлсэжэ, колхозой правлениин тогтооһон сэнгээр эдеэ хоол үгэхэ ёһотой. Тракторна бригадануудай хүдэлмэришэдэй ниитын хооллолгодо үгтэһэн талхые хэгдэһэн хүдэлмэриин түлөө тоосоо хэхэдээ ороохо тарияанһаань даража абаха байна.

8. Колхозуудта бууса шадарай участогуудгүй, тэрэшэлэн МТС-эй байдаг газарта колхозуудһаа нүүһэн машинно-тракторна ба тусхай станцинуудай трактористнуудта ба саг үргэлжын бусад хүдэлмэришэдтэ бууса шадарай участогуудые, элдэб барилгануудай эзэлжэ байһан талмайтай хамта, 0,25 гектар хэмжээтэйгээр үгэхыень республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдые, крайисполкомуудые ба облисполкомуудые уялгалха.

Машинно-тракторна ба тусхай станцинуудай тракторна бригадануудай хүдэлмэришэдтэ бууса шадарай участогуудые гүрэнэй фондын, городууд болон бусад һуурин тосхонуудай газарһаа, совхозуудай газарһаа, тэрэшэлэн колхозуудтай зүбшэжэ, колхозуудта үлэһэн бууса шадарай фондын газарһаа үгэхэ хэрэгтэй.

Машинно-тракторна ба тусхай станцинуудта саг үргэлжэ хүдэлмэрилхөөр абтаһан трактористнууд болон тракторна бригадануудай бусад хүдэлмэришэдэй үрдань һуужа байһан колхозуудтаа бууса шадарайнгаа участогуудые үлөөхэ гэжэ хүсөө һаань, тэдэниие үлөөхэ.

9. Машинно-тракторна ба тусхай станцинуудаар дамжуулан абадаг бүхы түрэлэй мүнгэн ба натуральна түлэбэриие хараадаа абажа, машинно-тракторна ба тусхай станцинуудай саг үргэлжын ба сезонно хүдэлмэришэдтэ гүрэнэй социальна страхованиин талаар тэдхэмжэ, пенси гаргадаг ба түлэдэг байха гэжэ тогтоохо. Тиихэдээ ороохо тарияа хадаа гүрэндэ худалдажа абалгын сэнгээр сэгнэгдэхэ ёһотой.

Тэдхэмжын ба пенсиин хэмжээе тодорхойлходо МТС-тэ, тусхай станцинуудта, тэрэшэлэн энэ Тогтоолой гарахаһаа урид гүрэнэй бусад предприятинуудта ба организацинуудта хүдэлмэрилһэн бүхы стаж тоодо абтаха байна.

Машинно-тракторна ба тусхай станцинууд социальна страхованиин түлэбэриие тэдхэмжэ ба пенси түлэхэдэ хараада абтадаг салин хүлһэнһөө тогтоогдоһон тарифаар түлэхэ ёһотой.

10. Тракторна бригадануудай хүдэлмэришэдэй амаралтын сагай түлөө түлэхын тулада ба ажалһаа гарахада үгтэхэ тэдхэмжэ түлэхын тула тэдэнэй дунда зэргын салин хүлһэнэй хэмжээе гаргахадаа гүрэнэй предприятинуудай хүдэлмэришэдтэ тогтоогдоһон юрэнхы гуримаар тооложо гаргаха хэрэгтэй, тиихэдээ тэдхэмжэ болон пенси түлэхэдэ дунда зэргын салин хүлһэндэ тоологдодог мүнгэн ба натуральна бүхы түрэлэй салин хүлһые хараадаа абаха хэрэгтэй.

II.

Хүтэлбэрилхы ба инженерно-техническэ кадрнуудаар машинно-тракторна станцинуудые бэхижүүлхэ тухай

11. МТС-үүдэй директорнүүдээр инженер-механигууд, хүдөө ажахые механизацилгаар шухала бэлэдхэлтэй дээдэ һургуулитай агрономууд томилогдохо ёһотой байһыень хараадаа абажа, хүтэлбэрилхы болон инженерно-техническэ кадрнуудаар машинно-тракторна станцинуудые ба тусхай станцинуудые бэхижүүлхэ гээшэ СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствын, нютагуудтахи партиина, советскэ ба хүдөө ажахын органуудай шухала зорилго гэжэ тоолохо. МТС-үүдэй главна инженернүүдэй, главна агрономуудай ба главна зоотехнигүүдэй тушаалда имагтал тусгаар дээдэ һургуулитай мэргэжэлтэд томилогдохо зэргэтэй.

Тусхай һургуулигүй аад, практика дээрэ өөрынгөө хэрэгые һайнаар шудалһан, МТС-ые шадамараар хүтэлбэрилдэг МТС-үүдэй директорнүүдые СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствын зүбшөөлөөр байһан тушаалдань орхижо, мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ хэрэгтэнь тэдээндэ туһалха шухала.

12. Промышленностьһаа ба арадай ажахын бусад һалбаринуудһаа инженер-механигуудые шэлэн оложо, директорнүүдээр, главна инженернүүдээр ба заһабарилгын мастерскойнуудые даагшадаар хүдэлмэрилхын тулада машинно-тракторна болон тусхай станцинуудта 1953 ондо эльгээхэ гэжэ союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нууд, КПСС-эй крайкомуудые болон обкомуудые уялгалха.

СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерство болбол хүгжэнги промышленностьтай областьнуудһаа, хизаарнуудһаа болон республикануудһаа союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нуудай, крайкомуудай болон обкомуудай зүбшөөлөөр инженернүүдые ба технигүүдые шэлэн оложо, инженерно-техническэ кадрнуудаар хүсэд хангагдаагүй областьнуудай, хизаарнуудай ба республикануудай машинно-тракторна ба тусхай станцинуудта хүдэлмэрилхөөр эльгээхэ тухай дурадхалнуудые бэлэдхэжэ, эдэ дурадхалнуудые СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй баталамжада табиха зэргэтэй.

Нютагуудтахи партиина болон советскэ органуудаар МТС-үүдтэ эльгээгдэхэ инженернүүд ба технигүүд тусхайта министерствонүүд болон ведомствонүүдтэхи хүдэлмэриһөө һаадгүйгөөр сүлөөлэгдэхэ зэргэтэй.

13. СССР-эй Культурын министерствые иигэжэ уялгалха:

а) МТС-үүдтэ хүдэлмэрилхын тулада 1954—1955 онуудта 6500 инженер-механигуудые, тэрэ тоодо хүдөө ажахые механизацилха институдуудые болон бусад техническэ вузуудые дүүргэһэн залуу мэргэжэлтэдэй дундаһаа 1954 ондо 2500 инженернүүдые СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерстводэ эльгээхэ зэргэтэй.

б) институдуудта, тэдэнэй хүдөө ажахые механизацилгын ба электрификацилгын факультедүүдтэ студентнүүдые олоор абадаг болохо, тиигэжэ 1955 онһоо жэл бүхэндэ 7500 хүниие абажа һургадаг болохо:

в) институдуудай, тэдэнэй хүдөө ажахые механизацилгын ба электрификацилгын факультедүүдэй һуралсалай-үйлэдбэрилгын базые үргэдхэхэ тухай дурадхалнуудые СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ һарын болзор соо оруулха.

14. Машинно-тракторна станцинуудта хүдэлмэрилжэ байгаа мэргэжэлтэдэй эрдэм мэргэжэлые дээшэлүүлхэ зорилгоор СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствотэй зүбшэн бэелүүлхыень СССР-эй Культурын министерствые иигэжэ уялгалха:

а) хүдөө ажахые механизацилгын ба электрификацилгын институдуудай дэргэдэ МТС-үүдэй хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй болон мэргэжэлтэдэй эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ, мүн хүдөө ажахын институдуудай дэргэдэ МТС-үүдэй хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй ба мэргэжэлтэдэй эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ саг үргэлжын курсануудые 1953 ондо эмхидхэхэ, тиихэдээ эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлгын институдуудта 6 һара соо, курсануудта 3 һара соо, хамта дээрээ жэл соо 1000 хүниие һургаха.

Хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ курсануудта тогтоогдоһон ниитэ хэмжээнэй ёһоор МТС-үүдэй хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй эрдэм мэргэжэлээ дээшэлүүлгын институдуудта ба курсануудта 1953 ондо һурагшадые абаха;

б) тусхай дунда һургуулитай аад, МТС-үүдтэ хэдэн олон жэл соо хүдэлмэрилжэ, һайн талаһаа бэеэ харуулһан МТС-үүдэй директорнүүдэй ба главна инженернүүдэй мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ хэрэгтэнь туһалхын тулада 1953 ондо хүдөө ажахые механизацилгын ба электрификацилгын В. М. Молотовой нэрэмжэтэ Московско институдай, хүдөө ажахые механизацилгын ба электрификацилгын Челябинска институдай, хүдөө ажахые механизацилгын Харьковска, Саратовска, Мелитопольско институдуудай, хүдөө ажахые механизацилгын ба ирригацилгын Ташкентскэ институдай, хүдөө ажахын Воронежско институдай дэргэдэ хүдөө ажахын инженер-механигуудые бэлэдхэхэ тусгаар факультедүүдые 1953 ондо эмхидхэжэ, жэл бүхэндэ хамта дээрэнь 700 хүниие һургаха.

в) хүдөө ажахые механизацилха талаар эрдэм мэргэжэлээ агрономическа гү, али экономическа дээдэ һургуулитай МТС-үүдэй директорнүүдэй дээшэлүүлхын тулада 1953 ондо 6 һарын саг үргэлжын курсануудые эмхидхэжэ, жэл бүхэндэ 500 хүниие һургаха.

15. МТС-үүдэй практигууд-механигуудай мэргэжэлые дээшэлүүлхын тулада хүдөө ажахые механизацилгын техникумүүдэй дэргэдэ хоёр жэлэй тусгаар отделенинүүдые 1953 ондо эмхидхэжэ, жэл бүхэндэ 1000 хүниие һургаха гэжэ СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые уялгалха.

7 жэлэй һургуулиһаа бага бэшэ эрдэмтэй МТС-үүдэй механигууд-практигууд хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй республиканска министерствонүүдэй, хизаарнуудай ба областной управленинүүдэй командировкоор техникумүүдтэхи 2 жэлэй дурсагдаһан отделенинүүдтэ оруулагдаха гэжэ тогтоохо. Техникумүүдэй 2 жэлэй отделенинүүдые дүүргэһэн, түгэсхэлэйнгөө экзаменуудые бариһан механигуудта диплом үгэжэ, техник-механик гэһэн нэрэзэргэ олгохо.

16. Машинно-тракторна ба тусхай станцинуудта хүдэлмэрилхын тулада промышленна болон бусад предприятинуудһаа ба организацинуудһаа ошоһон мэргэжэлтэдтэ — тэдэнэй 55 наһа гүйсөөд, ниитэ дээрээ 25 жэл соо ажаллаад, МТС-тэ 5 жэлһээ бага бэшэ болзор соо хүдэлмэрилөөд байхадань СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1951 оной сентябриин 29-нэй № 3688 Тогтоолоор хараалагдаһан пенси тэдэнэртэ түлэхэ.

17. Түлөөһэгүй квартираар, түлишөөр ба гэрэлээр хангаха талаар СССР-эй Совнаркомой 1944 оной январиин 9-нэй № 30 Тогтоолой 5-дахи пункт хаанахишье МТС-эй директорнүүдтэ болон тэдэнэй орлогшонорто хамаатай, мүн тэрэшэлэн МТС-үүдэй хүдэлмэришэд, албахаагшад ба мэргэжэлтэд түсэбөөр хараалагдаһан түлишэ өөһэдынгөө мүнгөөр худалдажа абаха болоно.

18. Машинно-тракторна болон тусхай станцинуудай директорнүүдэй, главна инженернүүдэй ба заһабарилгын мастерскойнуудые даагшадай тушаалнуудта хүдэлмэрилхөөр арадай ажахын бусад һалбаринуудһаа, мүн СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствын системэһээ эльгээгдэһэн мэргэжэлтэдэй энээнэй урда тээ хүдэлжэ байһан газартаа абадаг салингынь мүнөө машинно-тракторна ба тусхай станцинуудта хүдэлмэрилхөөр томилогдоһон тушаалда байхадаа абаха салинһаань ехэ байгаа һаань, дурсагдаһан тушаалнуудта хүдэлмэрилжэ байгаа үе соогоо хуушан салингаа абажа байха зэргэтэй

19. Машинно-тракторна болон тусгаар станцинуудта хүдэлмэрилхын тулада арадай ажахын бусад һалбаринуудһаа болон СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствын системэһээ эльгээгдэһэн инженернүүдтэ болон технигүүдтэ түрүүшынгээ хүдэлмэридэ абажа байдаг салингаарнь гурба һарын салин хүлһэ нэгэн доро үгэхэ, мүн ажалай хуулиин Кодексын 82-дохи статьягай ёһоор шэнэ хүдэлмэридэ ошоһон гаргашануудые түлэхэ.

III.

Хүдөө ажахыда механизаторска кадрнуудые бэлэдхэхэ тухай

20. Мэргэжэлтэй механизаторска кадрнуудые бэлэдхэхэ хэрэгые саашадань һайжаруулха зорилгоор 1953 оной октябриин 1-һээ механизациин һургуулинуудые хүдөө ажахые механизацилгын иимэ кадрнуудые бэлэдхэхэ училищинууд болгохо гэжэ СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, СССР-эй Совхозуудай министерствые, СССР-эй Культурын министерствые, республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдые, крайисполкомуудые ба облисполкомуудые уялгалха:

а) дизельнэ тракторнуудта, комбайнуудта ба хүдөө ажахын орёо машинануудта хүдэлмэрилхэ мэргэжэл ехэтэй трактористнуудые-машинистнуудые жэл соо һургажа, слесариин мэргэжэл олгохо;

б) гусенична, колёсно тракторнуудта ба хүдөө ажахын машинануудта хүдэлмэрилхын тулада 6 һара соо трактористнуудые һургажа, слесарэй мэргэжэл олгохо;

в) самоходно ба прицепной комбайнуудта хүдэлмэрилхэ, мүн малажалай ажал ехэтэй хүдэлмэринүүдые механизацилха талаар слесарно-монтажна хүдэлмэри хэхэ механигууд-комбайнернуудые 6 һара соо һургаха;

г) слесарь ба түмэршэ дарханай мэргэжэлтэй тракторна бригадануудай бригадирнуудые ба тэдэнэй туһалагшадые жэл соо бэлэдхэхэ.

21. СССР-эй Культурын министерствын ремесленнэ училищинуудай ба ФЗО-гэй һургуулинуудай үндэһэ һуури дээрэ хүдөө ажахые механизацилгын 250 ремесленнэ училищинуудые ба ФЗО-гэй һургуулинуудые 1954 оной январь 1 болотор эмхидхэхэ, 1954—1957 онуудта хүдөө ажахые механизацилгын туд бүридөө 240—270 һурагшадай һураха 300-һаа үсөөн бэшэ шэнэ училищинуудые байгуулха, тэрэшэлэн хүдөө ажахые механизацилгын мүнөө байгаа училищинуудта һуралсалай 200 корпусуудые, практическа занятинуудые үнгэргэхэ 315 корпусуудые, хамтын 600 байрануудые бариха гэжэ СССР-эй Культурын министерствые, СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, СССР-эй Совхозуудай министерствые, республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдые, крайисполкомуудые болон облисполкомуудые уялгалха.

СССР-эй Госплан хадаа шэнэ барилгада, байрануудые заһаха ба шэнэдхэн бариха хэрэгтэ, мүн тэрэшэлэн шэнээр эмхидхэгдэһэн училищинуудта һуралсалай түхеэрэлгэ болон ажахын зэбсэг хэрэгсэлнүүдые абаха хэрэгтэ капиталовложенинүүдэй жэлэй түсэбүүд соо мүнгэн зөөри хараалха зэргэтэй.

22. Ремесленнэ училищинуудые ба хүдөө ажахые механизацилгын ФЗО-гэй һургуулинуудые хайшан гэжэ хүтэлбэрилхэ тухай дурадхалнуудые СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствотэй, СССР-эй Совхозуудай министерствотэй хамтадаа СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ оруулхыень СССР-эй Культурын министерствые уялгалха.

23. Трактористнууд-машинистнууд, механигууд-комбайнернууд ба трактористнууд хүдөө ажахые механизацилгын училищинуудые болон һургуулинуудые дүүргэһэнэйнгээ һүүлээр хоёр жэлһээ бага бэшэ болзор соо машинно-тракторна станцинуудта ба совхозуудта хүдэлмэрилхэ, сэрэгэй албанда абтаха наһанай хүнүүд энэ болзор соо тэрээнһээ сүлөөлэгдэхэ зэргэтэй.

24. СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствын, СССР-эй Совхозуудай министерствын предприятинуудта болон барилганuудта шухала хэрэгтэй слесарьнуудые, токарьнуудые, түмэршэ дархашуулые, мүн тэрэшэлэн барилгын хүдэлмэрилэгшэдые эльгээхэ хэрэгые министерствонүүдэй болон ведомствонүүдэй ремесленнэ училищинуудые ба ФЗО-гэй һургуулинуудые дүүргэһэн залуу хүдэлмэришэдые хубааха түсэбүүд соогоо хараалха гэжэ СССР-эй Госпланиие уялгалха.

25. Ремесленнэ училищинуудай һурагшадые гутал хубсаһаар, дэрэ дэбисхэрээр хангахаар, тогтоогдоһон ёһо гурим ба нормонууд хүдөө ажахые механизацилгын училищинуудта хамаатай.

СССР-эй Культурын министерствын тусхай ремесленнэ училищинуудай һурагшадта правительствaар тогтоогдоһон нормоор хүдөө ажахые механизацилгын училищинуудай һурагшадые хооллуулха.

26. Хүдөө ажахые механизацилгын училищинуудай гэр байрануудай капитальна заһабарилгада 1954—1955 онуудта 70 миллион түхэриг, тэрэ тоодо 1954 ондо 40 миллион түхэриг СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерстводэ нормативһаа гадуур нэмэжэ һомолхо хэрэгые хараалха гэжэ СССР-эй Финанснуудай министерствые уялгалха.

27. СССР-эй Культурын министерствын ажалай резервнүүдэй системын һуралсалай газарнуудта хүдөө ажахые механизацилгын училищинуудай типовой штадууд, тэдээнэй хүдэлмэрилэгшэд тушаа дурсагдаһан училищинуудай тушаалнуудай салин хүлһэн, хүнгэлэлтэ ба шагналгын гурим хэрэглэгдэхэ ёһотой.

IV.

МТС-үүдтэ заһабарилгын база бариха ба тэрээниие бэхижүүлхэ тухай

28. Тракторнуудые, комбайнуудые, хүдөө ажахын, газар малталгын ба тусхай машинануудые, мүн МТС-үүд болон колхозуудай автомобильнуудые заһабарилжа байхын тулада машинно-тракторна ба тусхай станци бүхэнэй дэргэдэ 1953—1956 онуудта заһабарилгын база байгуулха ябадал хангаха гэжэ СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдые, крайисполкомууд ба облисполкомуудые уялгалха.

Машинно-тракторна ба тусхай станци бүхэн заатагүй заһабарилгын типовой мастерскойтой, тракторнуудые байлгаха хоёр—гурбанһаа үсөөн бэшэ гаражуудтай, комбайнуудые байлгаха хоёр—гурбан сарайнуудтай, хүдөө ажахын машинануудые байлгахын тулада зохихо тооной һарабшанууд болон хушалтагүй бетонно талмайнуудтай, нефтебазатай, автогаражтай, запасной частьнуудай складтай, конторотой, банитай, хүдэлмэришэдэй хамтын байратай, ажаһуудалай зохихо тооной гэрнүүдтэй, уһаар хангагданхай, тон простой канализацитай байха шухала гэжэ тоолохо.

Шэнээр эмхидхэгдэһэн МТС-үүдые тракторнууд, машинанууд ба түхеэрэлгэнүүдээр хангалга, тэдээниие ашаглалгада оруулга 1954 онһоо эхилэн типовой проектын ёһоор МТС-үүдэй үйлэдбэриин ба бусад барилгануудай баригдажа дүүрэһэнэй һүүлээр хэгдэхэ гэжэ тогтоохо.

29. СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдые, крайисполкомууд ба облисполкомуудые иигэжэ уялгалха:

а) арадай ажахын түсэбөөр хараалагдаһанай ёһоор, 1953 ондо 673 мастерскойн, 1130 сарай ба һарабшануудай, 81200 квадратна метр ажаһуудалай талмайн барилгые дүүргэхэ ба ашаглалгада үгэхэ ябадал хангаха, МТС-үүдтэ 500 шэнэ мастерскойнуудые нэмэн барижа эхилхэ.

Шэнэ мастерскойнуудые бии болгохо хүдэлмэри хэлгэдэ 1953 ондо 75 миллион түхэриг нэмэжэ гаргашалха эрхэ СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерстводэ олгохо;

б) 1954—1956 онуудта машинно-тракторна станцинуудта заһабарилгын 4200 мастерской, тракторнуудые байлгаха 8400 гараж, комбайнуудые байлгаха 8400 сарай, хүдөө ажахын машинануудые байлгаха 15000 һарабша ба 15000 бетонно хушалтагүй талмайнуудые, 2880 нефтебаза, 3600 автогараж, запасной частьнуудай 3600 склад, ажаһуудалай 10800 гэр, 3000 хамтын байрануудые бариха ба ашаглалгада оруулха, МТС-үүдтэ уһаар хангалга, тон простой канализаци бии болгохо, бусад барилганууд ба объектнүүдые бариха.

30. Машинно-тракторна ба тусхай станцинуудай заһабарилгын мастерскойнуудай түхеэрэлгэнүүдэй табель баталха.

31. МТС-үүдэй үйлэдбэриин ба бусад объектнүүдые тогтоогдоһон түсэбэй ёһоор барилгада, мүн удаадахи жэлдэ баригдаха ёһотой заһабарилгын мастерскойнуудай һууринуудые табилгада мүнгэн зөөри ба материалнуудые үгэжэ байха гэжэ арадай ажахын түсэбүүд соо жэл бүри хараалжа байхыень СССР-эй Госпланиие, СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые уялгалха.

32. Машинно-тракторна станцинуудта заһабарилгын мастерскойнууд, гаражууд, сарайнууд, һарабшанууд, нефтебазанууд, байрын гэрнүүд, хамтын байранууд болон гэр байшангуудые ба бусад барилгануудые барилгада зорюулан 1954 ондо 3256 миллион түхэриг, 1955 ондо 3504 миллион түхэриг, 1956 ондо 3752 миллион түхэриг СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерстводэ үгэхэ гэжэ арадай ажахын түсэбүүд дотор хараалхыень СССР-эй Госпланиие уялгалха.

33. Машинно-тракторна станцинуудай заһабарилгын база эмхидхэлгэдэ туһалха зорилгоор заһабарилгын 2000 мастерскойн, тракторнуудые байлгаха 4000 гаражай, комбайнуудые байлгаха 4000 сарайн, ажаһуудалай 4000 гэрэй, 2000 хамтын байрануудай болон бусад объектнүүдэй барилгые барилгын ба промышленна министерствонүүдтэ, ведомствонүүдтэ даалгаха.

Машинно-тракторна станцинуудай дурсагдаһан объектнүүдэй, тэрэ тоодо 1954 ондо заһабарилгын 600 мастерскойн, тракторнуудые байлгаха 1200 гаражай, комбайнуудые байлгаха 1200 сарайн, ажаһуудалай 1200 гэрэй, 600 хамтын байрын барилгые, 1955 ба 1956 онуудта жэл бүри заһабарилгын 700 мастерской, тракторнуудые байлгаха 1400 гаражай, комбайнуудые байлгаха 1400 сарайн, ажаһуудалай 1400 гэрэй, 700 хамтын байрын ба бусад объектнүүдэй барилгые министерствонүүд болон ведомствонүүдэй подрядна хүдэлмэринүүдэй түсэб дотор СССР-эй Госплан жэл бүри оруулжа байха ёһотой.

МТС-үүдтэ барилгада хабаадуулагдаһан, министерствонүүд болон ведомствонүүдэй барилгын ба монтажна организацинуудай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадта тэдээнэй урда тээнь хүдэлмэрилжэ байһан барилганууд дээрэ Правительствын тогтоолнуудаар тэдээндэ тогтоогдоһон ажалай түлэбэриин условинуудай, салингай коэффициентнэ нэмэлтэнүүдэй, бүтээсын нормонуудай ба хүдэлмэриие сэгнэлгын талаар хүнгэлэлтэнүүд ба хэшээл урмашалнуудые, мүн бусад урмашалнуудые 1954—1955 онуудта хэбээрнь үлөөхэ.

34. Хатуу түлишөөр (түлеэн нүүрһэн, торф) хүдэлмэрилдэг, 100 мориной хүсэтэй, ууралаа татаж суглуулдаг, электрогенераторнуудтай ба хубаарилгын щитэнүүдтэй комплектнэ, паросиловой установконуудые үйлэдбэрилгэ эмхидхэхэ дурадхалнуудые һарын болзор соо СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ оруулха гэжэ Транспортна ба хүндэ машина бүтээлгын министерствые уялгалха, тиихэдээ эдэ установконуудые 1954 ондо 1000-е, 1955 ондо 3000-е үйлэдбэрилжэ, машинно-тракторна станцинуудта үгэхэ гэжэ хараадаа абаха.

Паросиловой установконуудаар МТС-үүдэй мастерскойнуудые гүйсэд хангагдаха хүрэтэрынь МТС-үүдэй электростанцинуудта, мүн түмэр замһаа холын МТС-үүдтэ хэрбээ тэндэ нютагай түлишын үгы байгаа һаань, 100 хүрэтэр мориной ниитэ хүсэтэй дизельнүүдые даб дээрэхи двигательнүүд болгон ашаглаха эрхэ СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерстводэ олгохо.

35. Нютагай ба кооперативна промышленностиин предприятинуудай үйлэдбэрилдэг хирпиисэ ба известиие облисполкомуудай, крайисполкомуудай ба республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдэй баталһан сэнгүүдээр, тиихэдээ барилгын эдэ материалнуудай сэнгые МТС-үүдтэхи барилгын сметно-финансова тоосоонуудта оруулан абаха, мүн модогүй районуудта заһабарилгын мастерскойнуудые ба гаражуудые барихын тула хабсаргадаг түмэр-бетон хэрэглэхэ эрхэ СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерстводэ олгохо.

36. Машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай тус тустаа гэр байра барилгые үргэнөөр хүгжөөхэ ябадал 1954—1956 онуудта хангаха гэжэ СССР-эй Госпланиие, СССР-эй Финансын министерствые, СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдые, крайисполкомууд ба облисполкомуудые уялгалха.

СССР-эй Госплан. СССР-эй Финансын министерство ба СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерство:

а) тус тустаа гэр байра барилгада 1954—1956 онуудта жэл бүри 450 миллион түхэригэй зээли үгэхэ гэжэ хараалха, МТС-үүдэй хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадта 12 мянга хүрэтэр түхэригэй хэмжээтэй зээли 10 жэлэй болзороор, зээли абаһанай һүүлээр гурбадахи жэлһээ эхилэн бусаахаар үгэжэ байха;

б) тус тустаа гэр байра барилгадань МТС-үүдэй хүдэлмэрилэгшэдтэ туһаламжа үзүүлхын тула республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдтэ, крайисполкомууд ба облисполкомуудта барилгын материалнуудые үгэхэ гэжэ арадай ажахын түсэбүүд дотор хараалха.

Республикануудай Министрнүүдэй Соведүүд, крайисполкомууд ба облисполкомууд барилгын материалнуудые зөөхэ, промышленна предприятинуудта столярна ба скобяна зүйлнүүдые үйлэдбэрилүүлхэ талаар тус тустаа гэр байра баригшадта туһаламжа үзүүлхэ, нютагта үйлэдбэрилэгдэһэн хирпиисэ, известь болон фондологдодоггүй бусад материалнуудые үгэжэ байха ёһотой.

37. Заһабарилгын мастерскойнууд, гаражууд болон сарайнуудые барилгада хэрэглэгдэхэ модон фермэнүүдэй детальнуудые, сонхын ба үүдэнэй блогуудые, воротануудай полотнонуудые, мүн МТС-үүдтэ зорюулан хоёр-квартиратай ба нэгэ-квартиратай суглуулагдадаг гэрнүүдые 1954—1956 онуудта үйлэдбэрилжэ, СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерстводэ, МТС-үүдэй барилгада хабаадуулагдаһан министерствонүүд болон ведомствонүүдтэ үгэхэ гэжэ СССР-эй Ой модоной ба саарһанай промыш-

(Үргэлжэлэлынь 3-дахи нюурта)

СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ, КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ

Машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха хэмжээнүүд тухай

(Үргэлжэлэл)

...лостиин министерствые, СССР-эй Барилгын материалнуудай промышленностиин министерствые уялгалха.

38. МТС-үүдтэ мастерскойнуудые, гаражнуудые, гэрнүүдые ба хамтын байрануудые барилгада хэрэглэхэ санитарно-техническэ түхеэрэлгэ, уралай арматура, фитингнүүдые, ... эдлэлнүүдые, вентеляторнуудые, ... дефлекторнуудые СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерстводэ үгэхэ гэжэ СССР-эй Барилгын захилаар өөһэдынгөө предприятинуудта үйлэдбэрилжэ, ... министерстводэ үгэхэ гэжэ СССР-эй Барилгын материалнуудай промышленностиин министерствые, машина бүтээлгын министерствые уялгалха.

39. Барилгын монтажна контороудые, трестнүүдые ба МТС-үүдые комплектовалхын тулада 480 инженернүүд-барилгашадые, 6000 техникүүд-барилгашадые, тэрэ тоодо: 1954 ондо —200 инженернүүд ба ...00 техникүүдые, 1955 ондо —280 инженернүүд ба 2000 техникүүдые, ... ондо —2500 техникүүдые СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерстводэ эльгээхэ гэжэ 1954—1956 онуудай түсэбүүд соо хараалхыень СССР-эй Госпланиие уялгалха.

40. Мастерскойнууд, гаражууд, ... ба гэр байрын фондые ... машинно-тракторна станцинуудта туһаламжа үзүүлхын зорилгоор:

а) МТС-үүдтэ гэр байшангуудые ба барилгануудые заһабарилхын ... шиферэй 7000 мянган хэһэг, ..., хушалта хэхэ 720 мянган квадратна метр зүйлнүүдые, 220 мянган кубометр хайгдаагүй модо, ... мянган квадратна метр сонхын шэл СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерстводэ 1954 ондо ... гэжэ хараалхыень СССР-эй Госпланиие уялгалха;

б) гэр байшангууд, барилганууд ба түхеэрэлгэнүүдые капитальнаар заһабарилха квартальна даалгабаринуудые үлүүлэн дүүргэдэг машинно-тракторна станцинуудые жэлэй ... хэмжээн соо квартальна ... нормативые гадуур финансировалха СССР-эй Сельхозбанкые уялгалха;

в) машинно-тракторна ба тусхай станцинуудай гэр байшангууд, барилганууд ба түхеэрэлгэнүүдые капитальнаар заһабарилгада зорюулха ...ын тулада гэр байшангууд, барилганууд ба түхеэрэлгэнүүдэй балансова сэнгэй 4,5 процентын хэмжээтэй мүнгые СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерстводэ 1954 онһоо эхилэн союзна бюджедһээ үгэхэ гэжэ хараалхыень, тиихэдэ баталагдаһан бюджедтэй зохилдуулан энэ зорилгоор 1953 ондо 200 миллион түхэриг тэрээндэ нэмэжэ үгэхыень СССР-эй Финансын министерствые уялгалха.

41. СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдые, крайисполкомууд ба облисполкомуудые иигэжэ уялгалха:

а) заһабарилгын заводуудай, капитальна заһабарилгын районууд хоорондын мастерскойнуудай хүдэлмэриие үндэһөөрнь һайжаруулха тушаа хэмжээнүүдые абаха. Заһабарилгын предприятинуудай үйлэдбэриин бии байгаа хүсэнүүдые гүйсэд ашаглан, хүдэлмэриин эмхидхэлэй түрүү методуудые нэбтэрүүлэн, шэнэ предприятинуудые ашаглалгада оруулан, тракторнуудай, комбайнуудай ба бусад детальнуудай, мүн тэрэшэлэн автомобильнууд болон металл отоллог станогуудай заһабарилгые нилээд үргэдхэхэ ябадал хангаха;

б) 1954 — 1956 онуудта заһабарилгын 9 завод, капитальна заһабарилгын районууд хоорондын 6 мастерской бариха, заһабарилгын 36 заводуудай, капитальна заһабарилгын районууд хоорондын 15 мастерскойн эхилэгдэһэн барилгые дүүргэжэ, 1954—55 онуудта ашаглалгада оруулха;

в) Дизельнэ тракторнуудай, автомобильнуудай ба станочно түхеэрэлгын заһабарилгые үргэдхэхын тулада 1954—1955 онуудта заһабарилгын 41 заводые, капитальна заһабарилгын районууд хоорондын 125 мастерскойе үргэдхэхэ ба шэнэдхэн бариха.

42. Заһабарилгын предприятинуудые шэнээр барилгада, бии байгаашыень шэнэдхэн барилгада: 1954 ондо 350 миллион түхэриг, 1955 ондо 500 миллион түхэриг мүнгэн зөөри, мүн тэрэшэлэн түхеэрэлгэнүүдтэ ба материалнуудта хэрэглэгдэхэ фонднуудые арадай ажахын түсэбүүд дотор хараалха гэжэ СССР-эй Госпланиие уялгалха.

43. СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствын заһабарилгын бүхы предприятинуудые 1953 оной октябриин 1-һээ эхилэн союзна бюджедһээ финансировалдаг болохо.

Союзна бюджедэй мүнгэн зөөреэр финансировалтада үгтэхэ заһабарилгын предприятинуудай өөһэдынь мүнгэн зөөриин дутагдалнуудые, тогтоогдоһон нормативта 1953 оной октябриин 1-нэй байдалаар хүрэтэрынь, союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүд хүсэлдүүлхэ ёһотой.

СССР-эй Финансын министерство хадаа СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствын доходууд болон гарташануудай балансда ба союзна республикануудай бюджедүүдтэ бюджедые дүүргэлгын гуримаар зохихо хубилалтануудые оруулха ёһотой.

44. Заһабарилгын предприятинуудай гэр байшангуудай ба барилганuудай талаар амортизационно бүхы орошонуудые 1954—1955 онуудай туршада эдэ предприятинуудай үйлэдбэриин ба албанай гэр байшангуудай капитальна заһабарилгада зорюулха эрхэ СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерстводэ олгохо.

V.

Машинно-тракторна паркые ашаглалга һайжаруулха тухай

45. МТС-үүдтэ машинно-тракторна паркые ашаглалга ба тракторна бригадануудта ажалай эмхидхэлгэ улам һайжаруулха хэмжээнүүдые абахыень; бүхы трактористнууд, комбайнернууд ба машинистнуудай ... нормонуудые дүүргэлгэ, тракторнууд болон хүдөө ажахын машинануудай хойноһоо техническэ харууһалгые зүбөөр эмхидхэлгэ ба тэдэнэй һааталга гаргахагүй ябадал хангахыень СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдые, крайисполкомууд ба облисполкомуудые уялгалха.

46. Тракторна бригадануудай хүдэлмэрилэгшэдтэ үйлэдбэриин ба ажабайдалай зохид һайн услови бүтээлхын зорилгоор бүхы МТС-үүдэй тракторна бригада бүхэндэ саг үргэлжын полевой стануудай түхеэрэгдэһэн байхань шухала гэжэ тоолохо. Энээнтэй хамта:

а) севооборотуудай полинуудые ... абалсан, полевой стануудые эмхидхэхын тула 1953 оной ... болотор тракторна бригадануудта саг үргэлжын газарай участогуудые таһалжа үгэхыень; шаардлагатай һаа, тракторна ба таряаланай бригадануудай стануудые ... участок дээрэ бариха ябадал ... колхозуудта дурадхаха;

б) 1954 оной полевой хүдэлмэринүүдэй эхилтэр тракторна бригадануудай хүсөөр полевой стануудые ...йлхыень, машинануудай ба нефтехранилищинуудай байха талмайнуудые түхеэрхыень МТС-үүдэй директорнуудые уялгалха;

в) тракторна бригадануудай хүдэлмэришэдэй байхаар түхеэрэгдэнхэй полевой 80 мянган вагончигуудые союзна ба нютагай промышленностиин предприятинуудта үйлэдбэрилгэ ба МТС-үүдтэ эльгээлгэ арадай ажахын 1954 ба 1955 онуудай түсэбүүд соо хараалхыень республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдые ба СССР-эй Госпланиие уялгалха. Полевой вагончигуудай түлөө МТС-үүд капиталовложенидэ таһалагдаһан мүнгэн зөөриһөө түлэхэ;

г) 1954—1955 онуудта тракторна бригадануудай полевой стануудта хамтын байрануудые, машинануудые хадагалха ба тэдэнэй хойноһоо техническэ харууһалга хэхэ һарабша сарайнуудые, полевой кухнинуудые, горючи болон тоһодохо материалнуудые хадагалха саг үргэлжын хранилищинуудые барихыень колхозуудта дурадхаха.

47. Тракторна бригадануудые техническээр хангалта һайжаруулхын зорилгоор полевой хүдэлмэринүүдэй үедэ тракторнууд болон хүдөө ажахын машинануудай хойноһоо техническэ харууһалта ба орёо түбэттэй заһабарилгые МТС-үүдэй саг үргэлжын хүдэлмэрилэгшэд болохо заһабарилгын хүдэлмэришэдэй тусгаар бригадануудтай нүүдэл автомастерскойнуудай хүсөөр үнгэргэхэ ябадал эмхидхэхыень СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые уялгалха. Тракторнууд ба хүдөө ажахын машинануудай хойноһоо халаан бүхэнэй ба үе үеын орёо бэшэ техническэ харууһалга өөһэдөө хэхыень трактористнуудай уялгада оруулха.

48. Тракторна бригадануудые техническээр хангалгада хэрэгтэй 18000 нүүдэл автомастерскойнуудые, тэрэ тоодо 1954 ондо — 8000 ба 1955 ондо — 10000 нүүдэл автомастерскойнуудые өөрынгөө заводуудта 1954—1955 онуудай туршада бүтээн гаргалга хангахыень СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые уялгалха.

49. 1954 онһоо эхилэн, бүхы МТС-үүдтэ радиостанцинуудые ба телефонно холбоо хэрэглэлгэтэйгээр диспетчерскэ алба эмхидхэлгэ хангахыень СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдые, крайисполкомууд ба облисполкомуудые уялгалха.

45000 «Урожай» гэжэ радиостанцинуудые бүтээн гаргалга ба СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерстводэ эльгээлгэ, тэрэ тоодо 1954 ондо — 20000 радиостанцинуудые бүтээн гаргалга ба эльгээлгэ, мүн тэрэшэлэн радиостанцинуудай таһалдалгүй хүдэлмэри хангахын тула аккумуляторнуудые, шалгалта-хэмжэлгын аппаратурые, запасной частьнуудые болон бусад түхеэрэлтэнүүд ба материалнуудые хүсэд хүрэхэ тоотойгоор таһалан үгэлгые СССР-эй Госплан арадай ажахын 1954 — 1955 онуудай түсэбүүд соо хараалха ёһотой.

50. Хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдэй бүхы үе соо машинно-тракторна паркые бүрин бүтэн ба хүдэлмэрилхэ шадабаритай байлгаха ябадал хангахын зорилгоор СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, СССР-эй Совхозуудай министерствые, республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдые, крайисполкомууд ба облисполкомуудые иигэжэ уялгалха:

а) тракторна бригадануудые техническээр хангахын тула 1954 — 1955 онуудта машинно-тракторна станци ба совхоз бүхэндэ тракторнууд болон хүдөө ажахын машинанууд агрегадуудые ба узелнуудые андалдалгын фонд байгуулха.

Андалдалгын энэ фонд хадаа запасной частьнуудые гаргашалха тогтоогдоһон нормонуудһаа гадуур нэгэ доро үгтэхөөр байгуулагдана;

б) заһабарилгада запасной частьнуудые гаргашалгын нормонуудһаа гадуур область, хизаар ба республика бүхэндэ бии байһан машинануудай паркын 10 процентдэнь хүрэхэ хэмжээтэйгээр капитальна заһабари хэдэг заһабарилгын заводуудта, район хоорондын мастерскойнуудта болон совхоз хоорондын мастерскойнуудта тракторнууд ба автомобильнуудай агрегадуудые, узелнуудые андалдалгын фонд байгуулгые 1954—1955 онуудта дүүргэхэ.

Запасной частьнуудые гаргашалгын нормонуудһаа болон саг үргэлжэ тогтоогдоһон нормативна запасһаа гадуур МТС-үүд, совхозууд ба заһабарилгын предприятинуудай тракторнууд, хүдөө ажахын машинанууд ба автомобильнуудай андалдалгын фондын агрегадуудые болон узелнуудые үйлэдбэрилгэ ба СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерстводэ, СССР-эй Совхозуудай министерстводэ эльгээлгые арадай ажахын 1954—1955 онуудай түсэбүүд соо СССР-эй Госплан хараалха ёһотой.

Эды шэнээн агрегадууд болон узелнуудые үйлэдбэрилгэ ба СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствын, СССР-эй Совхозуудай министерствын заһабарилгын предприятинуудта эльгээлгэ хараалха гэбэл:

	(хэһэг) 1954 ондо	1955 ондо
ДТ—54, С—80, КД—35 ба «Универсал» маркын тракторнуудай двигательнүүдые	6500	14500
Дизельнэ тракторнуудай пусковой двигательнүүдые	7000	9500
Тракторнуудай түлишын форсункануудтай насосуудые	6000	10500

51. Машинно-тракторна паркые бүрин бүтэн байлгахын түлөө МТС-үүдэй харюусалгые дээшэлүүлхын ба дүүргэгдэһэн тракторна хүдэлмэринүүдэй хэмжээнэй ёһоор тракторнууд, комбайнууд ба хүдөө ажахын машинануудай заһабарилгые саг сооньфинансировалга хангахын зорилгоор тракторнуудай, комбайнуудай, двигательнүүдэй, газар малтадаг ба хүдөө ажахын машинануудай заһабарилгада болон техническэ харууһалгада гаргашалагдаха гаргашануудай хэмжээе 1954 онһоо эхилжэ, зөөлэн хахалалгаар хэгдэһэн гектар хүдэлмэриин түлөө ба машинануудай заһабарилгын хоорондохи хүдэлмэриин түлөө оруулагдаһан орошонуудай нормын ёһоор тоолодог болохыень СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые уялгалха.

52. СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, СССР-эй Совхозуудай министерствые иигэжэ уялгалха:

а) ССР Союз дотор абтаһан заһабарилгын хоорондохи дүйда зэргын болзорнуудай хэмжээн соо республиканууд, хизаарнууд ба областьнуудай машинно-тракторна болон тусхай станцинуудай ба совхозуудай тракторнууд болон комбайнуудые заһабарилгын хоорондо хүдэлгэхэ дифференцированнэ болзорнуудые баталха;

б) газар малтадаг машинануудай, самоходно сенокосилкануудай болон бусад машинануудые заһабарилгын хоорондо хүдэлгэхэ дунда зэргын болзорнуудые республиканууд, хизаарнууд ба областьнуудта зорюулан баталха.

53. Республиканууд, хизаарнууд ба областьнуудта зорюулан, СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствын, СССР-эй Совхозуудай министерствын тогтооһон заһабарилгын хоорондохи дунда зэргын болзорнуудай хэмжээн соо тус тус машинно-тракторна ба тусхай станцинуудай болон совхозуудай тракторнууд ба комбайнуудые заһабарилгын хоорондо хүдэлгэхэ болзорнуудые хоёр һарын хугасаа соо баталхыень республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдые, крайисполкомууд ба облисполкомуудые уялгалха.

54. Научнаар үндэһэлэгдэһэн методуудые зохёохын тула, тракторнууд ба хүдөө ажахын машинануудые заһабарилха ба ашаглаха талаар түрүү дүй дүршэл согсолхын ба нэбтэрүүлхын тула хүдөө ажахые механизацилгын научно-шэнжэлэлгын Бүхэсоюзна институдай ба Перовско механическа заводой тракторнууд болон автомобильнуудые заһабарилгын ба ашаглалгын лабораторинуудай үндэһэ һуури дээрэ тракторнуудые, хүдөө ажахын машинануудые заһабарилгын ба ашаглалгын научно-шэнжэлэлгын технологическа Гүрэнэй союзна институт туршалгын заводтойгоор СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерстводэ эмхидхэжэ, энэ институдта иимэ хүдэлмэри даалгаха:

а) машинно-тракторна ба тусхай станцинуудта, капитальна заһабарилгын район хоорондын мастерскойнууд болон заһабарилгын заводуудта зорюулан, тракторнууд, комбайнууд, автомобильнууд, хүдөө ажахын ба тусгаар машинанууд, стационарна двигательнүүд болон станочно түхеэрэлгэнүүдэй заһабарилгые эмхидхэхэ методуудые ба типовой технологиие зохёолго;

б) тракторнууд ба хүдөө ажахын машинануудые заһабарилгада болон техническэ харууһалгада хэрэгтэй түхеэрэлгэнүүд, приборнууд ба бусад зэр зэмсэгүүдые зохёолго;

в) тракторнууд, комбайнууд, хүдөө ажахын ба тусгаар машинанууд, станочно ба силовой түхеэрэлгэнүүдые техническээр ашаглаха ба техническээр харууһалха гуримуудые зохёолго;

г) тракторнууд ба хүдөө ажахын машинануудые заһабарилга, ашаглалга дээрэ ажалай эмхидхэл һайжаруулха хэмжээ-ябуулгануудые зохёолго, ажал хүдэлмэриие болон запасной частьнуудай, металлай ба заһабарилгын материалнуудай гаргашалтые нормололго;

д) тракторнууд ба хүдөө ажахын машинануудые заһабарилга ба ашаглалгын талаар түрүү дүй дүршэл согсололго, тэдэниие заһабарилгын, техническээр хангалгын талаар техническэ документаци гаргалга.

55. Тракторнуудые, хүдөө ажахын машинануудые заһабарилгын ба ашаглалгын научно-шэнжэлэлгын технологическа Гүрэнэй союзна институдай эмхидхэлгын структура ба штадые 215 единицэ хэмжээтэйгээр һарын хугасаа соо баталхыень СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, СССР-эй Финансынуудай министерствые уялгалха.

Дурсагдагша институдай эрдэмтэ гэһэн степеньтэй гү, али нэрэээргэтэй мэргэжэлтэдтэ СССР-эй Совнаркомой 1946 оной мартын 6-най № 514 тогтоолой ёһоор научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэдтэ гэжэ тогтоогдоһон хэмжээтэй салин хүлһэ үгэхэ. Институдай бусад мэргэжэлтэдтэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй 1950 оной августын 31-нэй № 3757 тогтоолой ёһоор нэгэдэхи группын проектнэ ехэ организацинуудай хүдэлмэрилэгшэдтэ гэжэ хараалагдаһан хэмжээтэй салин хүлһэ үгэхэ гэжэ тогтоохо.

VI.

Колхозуудта агрономическа ба зоотехническэ туһаламжа үзүүлгые шангадхаха тухай

56. Нийтын малажалые хүгжөөхэ хэрэгтэ колхозуудта туһаламжа улам ехээр үзүүлхэ зорилгоор колхозуудые агрономическа, зоотехническэ ба ветеринарна талаар хангалгые машинно-тракторна ба тусхай станцинуудта даалгаха, энээнэй тулада:

а) участково агрономууд ба зоотехнигүүдэй орондо, хүдөө ажахын нэгэ—хоёр мэргэжэлтэдээр колхоз бүхэнэй саг үргэлжэ хангагдахын тула колхозуудта саг үргэлжэ хүдэлмэрилхэ агрономууд ба зоотехнигүүдые МТС-үүдэй штадуудта байлгаха. Нилээд томо зарим колхозуудые хангахын тула бригада ба фермэдэ байха тус бүри нэгэ мэргэжэлтые МТС-үүдэй штадуудта барихые зүбшөөхэ;

б) хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй районно управленинүүдһээ агрономическа, зоотехническэ болон ветеринарна мэргэжэлтэдые тогтоогдоһон гуримаар машинно-тракторна ба тусхай станцинуудта оруулха;

в) колхозуудые хангадаг, СССР-эй Эдеэ хоолой товарнуудай промышленностиин министерствын сахарна, консервнэ заводууд ба бусад предприятинууд дээрэ байгаа агрономуудай тушаалнуудые үгы болгохо, эдэ мэргэжэлтэдые колхозуудта хүдэлмэрилхынь тула тогтоогдоһон гуримаар МТС-үүдтэ эльгээхэ;

г) ногоонуудай талаар үрһэ тарилгын тусхай ажахынуудай ба райсемхозуудай агрономуудые тогтоогдоһон гуримаар МТС-үүдэй штадуудта оруулха, үрһэ тарилгын талаар хүдэлмэриин хажуугаар, колхозуудые агрономическа талаар хангаха бусад уялта дүүргэлгые тэдээндэ даалгаха;

д) районно хиналтын-үрһэнэй лабораторинуудые түхеэрэлгэтэйнь хамта МТС-үүдтэ дамжуулан үгэхэ, мүн эдэ лабораторинуудай мэргэжэлтэдые тогтоогдоһон гуримаар МТС-үүдтэ оруулха;

е) зооветучастогуудай ба зооветпунктнуудай зоотехнигүүдые МТС-үүдэй штадта оруулһантай дашарамдуулан, зооветучастогуудые ба зооветпунктнуудые ветеринарна участогууд болон ветеринарна пунктнууд болгон шэнэдхэн эмхидхэхэ, тэдэниие МТС-үүдэй мэдэлдэ үгэхэ.

МТС-үүдэй ажал-ябуулгын зоныв ветеринарна участогуудые даагшадай — ветеринарна врачуудай нэгэниинь МТС-эй ветеринарна ахалагша врач байха гэжэ тогтоохо.

Центральна зооветучастогуудай база дээрэ районно ветеринарна эмнэлгын газарнуудые эмхидхэхэ, районно бюджедэй мүнгэн зөөреэр тэдэниие финансировалга хэхэ ябадалые хэбээрнь үлөөхэ. Районно ветеринарна эмнэлгын газарые даагша хадаа районой ветеринарна главна врач нэгэн доро байха гэжэ тогтоохо.

57. Хүдөө ажахын министерствонуудые ба тэдэнэй нютагай органуудые шэнэдхэн эмхидхэһэнэй, машинно-тракторна станцинуудтахи участково агрономуудай сетиие, хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй районно управленинүүдэй участково зоотехнигүүдэй болон агрономуудай сетиие үгы болгоһоной, хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй районно управленинүүдһээ агрономическа болон зоотехническэ мэргэжэлтэдые МТС-үүдтэ оруулһанай, бусад эмхи зургаанууд ба организацинуудта хүдэлмэрилдэг мэргэжэлтэдэй тоос хорооһоной ашаар, сүлөөтэй болоһон дээдэ ба дунда эрдэмтэй агрономууд болон зоотехнигүүдэй зэргэһээ, мүн хүдөө ажахын вузууд ба техникумүүдые дүүргэһэн залуу мэргэжэлтэдэй зэргэһээ хүдөө ажахые хангахын тула 100 мянган агрономууд ба зоотехнигүүдые 1954 оной хабар болотор МТС-үүдтэ эльгээхыень СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдые, крайисполкомуудые ба облисполкомуудые уялгалха.

58. Колхозтой машинно-тракторна станциин баталһан договороор хараалагдаһан агрономическа ба зоотехническэ хэмжээ-ябуулгануудые дүүргэхын түлөө, хүдөө ажахын культурануудай ургаса гаралгын ба малай ашаг шэмэ үгэлгын талаар түсэбые колхозуудай дүүргэхын түлөө, колхозно үйлэдбэридэ ажалые зүбөөр эмхидхэхын түлөө харюусалгые колхозуудта хүдэлмэрилхөөр эльгээгдэһэн МТС-үүдэй агрономуудта, зоотехнигүүдтэ даалгаха.

Агрономическа ба зоотехническэ хэмжээ-ябуулгануудаар, ажалые эмхидхэлгын асуудалнуудаар, колхозуудтай МТС-үүдэй баталһан договорнуудые дүүргэлгэтэй холбоотой асуудалнуудаар агрономуудай болон зоотехнигүүдэй заабаринууд колхозуудай правленинүүдээр гү, али түрүүлэгшэнэрээр дамжуулан үгтэхэ гэжэ тогтоохо.

59. МТС-үүдэй ба колхозуудай дүүргэдэг хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдэй шанарые шангаар хинажа байха зорилгоор, хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдэй шанарые хинаха гүрэнэй инспекторнүүдэй уялгануудые машинно-тракторна ба тусхай станцинуудай главна агрономуудта даалгаха.

Агротехникын ба хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдэй шанарай асуудалнууд тушаа главна агрономой заабаринууд болон захиралтанууд заабол дүүргэгдэхэ ёһотой, тэдэнь имагтал хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй областной, хизаарнуудай управленинүүдээр, республикануудай хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствонүүдээр болюулагдажа болохо юм гэжэ тогтоохо.

Машинно-тракторна болон тусхай станцинуудай главна агрономууд хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй областной, хизаарай управлениин начальнигаар, республикын хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министрээр хүдэлмэридэ томилогдохо ба хүдэлмэриһөө сүлөөлэгдэхэ байна.

60. Саг үргэлжэ хүдэлмэрилхөөр колхозуудта эльгээгдэһэн МТС-үүдэй агрономууд ба зоотехнигүүд, мүн МТС-үүдэй главна агрономууд болон главна зоотехнигүүд тухай, тэдэ хүдэлмэрилэгшэдэй эрхэ ба уялгануудые тодорхойлогшо заабаринуудые 3 һарын болзор соо зохёожо, баталхые СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые уялгалха.

61. Колхозуудта эльгээгдэһэн агрономууд болон зоотехнигүүдэй, мүн МТС-үүдэй штадта оруулагдаһан райсемхозуудай агрономуудай тушаалай салин хүлһэн мэргэжэлэй талаар хүдэлмэриин стажай түлөө салингай зохихо нэмэлтэтэйгээр МТС-үүдэй участково агрономуудай мүнөө байгаа салин хүлһэнэй хэмжээгээр тогтоогдохо байна.

МТС-эй главна зоотехнигэй тушаалай салин хүлһые МТС-эй главна агрономой салин хүлһэнэй хэмжээгээр тогтоохо, тиихэдэ МТС-эй ахалагша ветеринарна врачын тушаалай салин хүлһые МТС-эй главна зоотехнигэй салин хүлһэнһөө 10 процент доошо байхаар тогтоожо, тэдээндэ мэргэжэлэй талаар хүдэлмэриин стажай түлөө салингай нэмэлтые хэбээрнь үлөөхэ.

62. Колхозуудта саг үргэлжэ хүдэлмэрилхөөр эльгээгдэһэн МТС-үүдэй агрономууд ба зоотехнигүүдые урмашуулхын тулада, хүдөө ажахын культурануудай ургаса гаралгын ба малажалай ашаг шэмэ үгэлгын талаар тогтоогдоһон түсэбүүдэй дүүргэлтые өөрынгөө хүдэлмэреэр хангаһан тэдэ мэргэжэлтэдтэ, жэлэй турша дотор тус колхозой түрүүлэгшэдэ үгтэһэн ажалта үдэрнүүдэй 10—20 процент хэмжээтэйгээр ажалта үдэрнүүдые колхозникуудай хамтын суглаанай шиидхэбэреэр жэлэй эсэстэ олгохыень колхозуудта һайшаан дурадхаха.

63. Колхозуудта хүдэлмэрилхэ мэргэжэлтэдэй тушаалнуудые эзэлхээр машинно-тракторна станцинууд руу дээдэ ба дунда эрдэмтэй агрономууд болон зоотехнигүүд ямар министерствонүүдһээ, ведомствонүүдһээ, научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаанууд ба бусад эмхи зургаануудһаа эльгээгдэжэ байнаб, тэдэ мэргэжэлтэдые эльгээһэнтэй холбоотой гаргашануудые ажал тухай хуулинуудай Кодексын 82-дохи статьягай ёһоор тэдэ эмхи зургаанууд ба организацинуудай мүнгэн зөөреэр түлэхэ, тэрээнһээ гадна, областиин, хизаарай, республикын газаа тээ эльгээгдэһэн ушарта, тэдэнэй абажа байдаг салин хүлһэнэй 3 һарын салингай хэмжээтэй амаралтын тэдхэмжые нэгэн доро үгэхэ гэжэ тэдэ эмхи зургаанууд ба организацинуудай хүтэлбэрилэгшэдые уялгалха.

64. Колхозуудта хүдөө ажахын культурануудай ургаса гаралгын талаар түсэбүүдые, нийтын малажалай ашаг шэмэ үгэлгэ дээшэлүүлхэ талаар түсэбүүдые дүүргэһэнэй, үлүүлэн дүүргэһэнэй түлөө, бусадшье показательнуудай түлөө колхозуудта хүдэлмэрилдэг МТС-үүдэй агрономууд ба зоотехнигүүдые, мүн ветеринарна хүдэлмэрилэгшэдые шагнаха тухай дурадхалнуудые хоёр һарын болзор соо СССР-эй Финансын министерствотэй хамта-

(Түгэсхэлынь 4-дэхи нюурта)

СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ, КПСС-эй ЦЕНТРАЛЬНА КОМИТЕДТЭ

Машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэриие саашадань һайжаруулха хэмжээнүүд тухай

(Үргэлжэл)

даа зохёожо, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ табихыень СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые уялгалха.

65. Колхозуудта хүдэлмэрилдэг МТС-үүдэй агрономууд ба зоотехнигүүдтэ газаагаа ажахын барилганuудтай байрын гэрнүүдые үгэхэ, тогтоогдоһон нормын ёһоор бууса шадарай участогуудые тэдээндэ үгэхэ, өөрынгөө байха гэрнүүдые бариха ябадалдань туһаламжа үзүүлхэ, ашаа шэрэхэ хэрэгсэлнүүдые түлөөһэгүйгөөр үгэхэ гэжэ колхозуудта һайшаан дурадхаха.

66. Колхозуудта хүдэлмэрилдэг МТС-үүдэй агрономуудай ба зоотехнигүүдэй байха гэрнүүдые барилгада Сельхозбанкын кредидые нэгэ гэрэй 10 мянган түхэриг хүрэтэр хэмжээтэйгээр 10 жэлэй болзороор, кредидые абаһанайнгаа һүүлээр гурбадахи жэлһээ эхилээд үриеэ түлэжэ эхилхээр колхозуудта үгэхэ гэжэ СССР-эй Финансын министерствые уялгалха.

67. Машинно-тракторна станцинуудаар колхозуудай хангагдадаггүй районуудта колхозуудые агрономическа, зоотехническэ ба ветеринарна талаар хангалгын мүнөө байгаа гурим, хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй районно управленинүүдэй, мүн тэдэнэй ветеринарна сетиин штадууд, тэрэшэлэн агрономуудта, зоотехнигүүдтэ ба ветхүдэлмэрилэгшэдтэ салин түлэхэ гурим хэбээрээ байха гэжэ тогтоохо.

VII.

Хүдөө ажахые материально-техническэ талаар хангалга тухай

68. Машинно-тракторна станцинуудые ба совхозуудые шэнэ тракторнуудаар саашадань зэбсэглэхэ, хүдөө ажахын үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудые үргэнөөр механизацилха зорилгоор; юрын хүдэлмэри хэдэг 15 хүсэтэй 500 мянгаһаа үсөөн бэшэ тракторнуудые ба физическэ пропашной 250 мянган тракторнуудые 1954 онһоо 1957 оной майн 1 хүрэтэр хүдөө ажахыда үгэхэ гэжэ арадай ажахын түсэбүүдтэ хараалхыень СССР-эй Госпланиие, Машина бүтээлгын министерствые, Транспортна ба хүндэ машина бүтээлгын министерствые, Оборонно промышленностиин министерствые, Авиационно промышленностиин министерствые уялгалха.

Ороһото ба тоһото культурануудые тариха, соломо болон мэхиинэ суглуулха, һүрилхэ, тогууд дээрэ хүдэлмэринүүдые механизацилха, ороһо хатааха, үбһэ сабшаха, үбһэ бааллаха, бухаллаха, һүрилхэ, сахарна свёкло, лён-долгунец, улһа ба хлопчатник тариха талаар хүдэлмэринүүдэй комплекс дүүргэхын тула, транспортна болон ашаа тээхэ, ашаа буулгаха хүдэлмэринүүдые, хүдөө ажахын үйлэдбэридэ бусад процессүүдые механизацилхын тула шухала хэрэгтэй прицепной, навеснэ ба самоходно машинануудаар МТС-үүд болон совхозуудые 1954—1955 онуудай туршада хангаха ябадалые хараадаа абажа, машинанууд, механизмууд ба түхеэрэлгэ үйлэдбэрилхэ, хүдөө ажахыда эльгээхэ түсэб тухай дурадхалнуудые хоёр һарын болзорто СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ табихыень СССР-эй Госпланиие, СССР-эй Совхозуудай министерствые, СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые ба Машина бүтээлгын министерствые уялгалха.

69. 1954 оной арадай ажахын түсэб соо иимэ юумэ үгэхэ гэжэ хараалхыень СССР-эй Госпланиие уялгалха гэбэл:

а) СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерстводэ, СССР-эй Совхозуудай министерстводэ бүхы хэрэглэмжэдэнь ашаанай 50 мянган автомашина, самосвалнууд ба шасси, ГАЗ—69 гэжэ 12 мянган хүнгэн автомобильнууд, тэрэ тоодо СССР-эй Совхозуудай министерстводэ 1500 автомобильнууд, мүн коляскатай 4 мянган мотоциклнүүд, металл зүһэгшэ 4600 станогууд, 175 гидравлическа прессүүд, 5 мянган электромоторнууд, электрогагнууриин 1000 агрегадууд ба 15000 кислородно баллонууд, тэрэшэлэн МТС-үүдэй мастерскойнуудые болон заһабарилгын предприятинуудые хангаха бусад түхеэрэлгэ;

б) колхозуудта худалдахын тула Центросоюзда ашаанай 60 мянган автомобильнуудые үгэхэ.

70. 1954 ба 1955 онуудта машинно-тракторна станцинуудта ба совхозуудта 50, 25 ба 10 кубометр хэмжээтэй стационарна резервуарнуудые, 3 ба 5 кубометр хэмжээтэй цистернэнүүдые ба түс бүри 200 литр хэмжээтэй түмэр бочконуудые иимэ тоотойгоор бэлэдхэхэ гэжэ Барилгын министерствые, СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, СССР-эй Совхозуудай министерствые уялгалха:

	Бүхы дээрээ	Тэрэ тоодо: 1954 он	1955 он
Барилгын министерство			
Стационарна резервуарнууд (мянган кубометр)	1510	600	910
СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерство			
Стационарна резервуарнууд (мянган кубометр)	465	237	230
Цистернэнүүд (мянган кубометр)	192	97	95
Түмэр бочконууд (мянган штук)	410	210	200
СССР-эй Совхозуудай министерство			
Стационарна резервуарнууд (мянган кубометр)	35	15	20
Цистернэнүүд (мянган кубометр)	8	3	5
Түмэр бочконууд (мянган штук)	90	40	50

Машинно-тракторна станцинуудта ба совхозуудта стационарна резервуарнуудые, цистернэнүүдые, түмэр бочконууд ба бидонуудые нютагай промышленностиин болон олзобэрилгын кооперациин предприятинууд дээрэ 1954 ба 1955 онуудта бэлэдхэхэ тухай дурадхалнуудые һарын болзор соо СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ табихыень СССР-эй Госпланиие, СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, СССР-эй Совхозуудай министерствые уялгалха.

71. 1954—1955 онуудта хүдөө ажахыда түхеэрэлтые ба заправка хэхэ хэрэгсэлнүүдые зөөжэ абаашаха түсэб иимэ хэмжээтэйгээр тогтоохо гэбэл:

	Бүхы дээрээ (мянган штук)	Тэрэ тоодо: 1954 ондо	1955 ондо
ЗИС-150 шасси дээрэ автоцистернэнүүд	5	3	2
ГАЗ-51 шасси дээрэ автозаправщигууд	15	5	10
Насосуудтай ба шлангнуудтай комплект болоһон заправкын тэрэгэнүүд	60	30	30
Шлангнуудтай гар насосууд	48	24	24

Заправкын дээрэ дурсагдаһан хэрэгсэлнүүдые союзна ба нютагай промышленностиин предприятинууд дээрэ үйлэдбэрилхэ гэжэ 1954—1955 онуудай үйлэдбэриин түсэбүүдтэ хараалхыень СССР-эй Госпланда даалгаха.

72. Нефтяной промышленностиин министерствые иигэжэ уялгалха гэбэл:

а) гүрэнэй стандартнуудай ба техническэ условинуудай эрилтэнүүдтэй бүрин зохилдуулан, шэнжэ түхэл ба сортнуудаарнь горючи, түрхихэ материалнуудые Главнефтесбыдэй бүхы нефтебазануудта абаашаха, хүдөө ажахыда үгэхэ ябадал хангаха;

б) түрхихэ материалнуудые машинно-тракторна станцинуудта ба совхозуудта үгэхэтээ хамта, нормоор үгтэхэ АСФО гэжэ фильтрнүүдые тоогойнь ёһоор Главнефтесбыдэй базануудай үгэхые уялгалһан гурим тогтоохо. Тогтоогдоһон болзорой ёһоор тракторнуудта саг соонь һэлгэжэ хүрэхэ тоотойгоор АСФО фильтрнүүдые Главнефтесбыдэй нефтебазануудта абаашахын тула хэмжээнүүдые абаха.

СССР-эй Госплан АСФО гэжэ фильтрнүүдые үйлэдбэрилхэ картон ба бусад материалнуудые Нефтяной промышленностиин министерстводэ үгэхыень арадай ажахын түсэбүүдтэ хараалха ёһотой.

73. Хүдөө ажахыда зорюулан, хэрэглэгдэһэн тоһонуудай регенераци хэхэ ябадалые 1954 онһоо эхилээд өөрынгөө предприятинууд дээрэ эмхидхэхыень Нефтяной промышленностиин министерствые уялгалха.

Энээнтэй дашарамдуулан, хэрэглэгдэһэн тоһонуудые регенерацилгаһаа МТС-үүд ба совхозуудые 1955 онһоо эхилээд сүлөөлхэ.

Нефтяной промышленностиин министерствын системэ дотор хэрэглэгдэһэн тоһонуудые регенерацилга ба шэнээр буйлуулга эмхидхэхэ тухай дурадхалнуудые Нефтяной промышленностиин министерствотэй, СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствотэй ба СССР-эй Совхозуудай министерствотэй хамтадаа һарын болзор соо СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ оруулхыень СССР-эй Госпланда даалгаха.

74. Шэнэ машинануудай захилнуудые үгэхэ, мүн үйлэдбэридэ хүдөө ажахын шэнэ машинануудые түргэнөөр нэбтэрүүлхын тула тэдэниие туршаха талаар мүнөө байгаа гуримые дахин хаража үзэхые СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, Машина бүтээлгын министерствые уялгалха.

75. Хүдөө ажахыда хэрэглэгдэхэ тракторнуудай, хүдөө ажахын машинануудай ба автомобильнуудай запасной частьнуудые хэрэгтэй болохо хэмжээгээрнь, детальнуудай бүхы номенклатураар баталагдаһан нормонуудтай нарин зүбөөр зохилдуулан, хэрэглэгшэдтэ ба сбыдэй конторонуудта байһан дамжан ороходо үлэгдэлнүүдые хангаха ябадал хараадаа абажа, 1954 онһоо эхилээд үйлэдбэрилхэ ба эльгээхэ гэжэ хараалхыень СССР-эй Госпланиие, Машина бүтээлгын министерствые, Транспортна ба хүндэ машина бүтээлгын министерствые уялгалха.

Запасной частьнуудай шанарые һайжаруулха, тракторнуудай ба хүдөө ажахын машинануудай запасной частьнуудай сэнгүүдые химдаруулха тухай дурадхалнуудые СССР-эй Госплантай зүбшэлжэ, һарын болзор соо СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ табихыень Машина бүтээлгын министерстводэ, Транспортна ба Хүндэ машина бүтээлгын министерстводэ даалгаха.

76. МТС-үүдые механизаторска саг үргэлжын кадрнуудаар хангаха, МТС-үүдые хүтэлбэрилхы ба инженерно-техническэ кадрнуудаар бэхижүүлхэ, кадрнуудые бэлэдхэлгэ һайжаруулха, МТС-үүдэй барилга эмхидхэхэ ба машинно-тракторна паркые һайнаар ашаглаха талаар хэмжээ-ябуулгануудые баталха.

77. Машинно-тракторна станцинуудай типовой штадуудые баталха.

78. Колхозуудтай МТС-үүдэй үйлэдбэриин харилсаанууд тэдэнэй хоорондо баталагдаһан договорнуудаар саашадаашье тодорхойлогдохо гэжэ тогтоохо. Колхозтой машинно-тракторна станциин баталһан договор хуулиин хүсэтэй байха ба тэрэниие МТС, мүн колхозууд дүүргэхэ уялгатай байха болоно.

Договорнуудаар хараалагдаһан уялгануудые машинно-тракторна станцинуудай ба колхозуудай дүүргэлгэдэ саг үргэлжын хиналта хангаха гэжэ нютагай советскэ болон партийна органуудые уялгалха.

79. МТС-үүдэй дүүргэһэн хүдэлмэриин түлөө натуральна түлэбэриие 1954 онһоо эхилээд тогтоогдомол ставкаар бодожо гаргадаг болохонь зүйтэй гэжэ тоолохо.

Үндэр ургасын түлөө урмашуулгын шангай түлэбэри хэрэглэн, колхозуудта хэгдэдэг элдэб түхэлэй хүдэлмэринүүд тушаа МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө натуральна түлэбэриин дифференцированнэ тогтоогдомол ставкануудые зононуудаар бии болгохо тухай, мүн натуральна түлэбэридэ оруулан, хүдөө ажахын культурануудые тушааха ба начислени хэхэ гурим тухай дурадхалнуудые хоёр һарын болзор соо зохёожо, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ табихыень СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые уялгалха.

80. СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые уялгалха гэбэл:

а) колхозуудые машинно-тракторна станцинуудай хангаха ябадал эмхидхэлгэдэ хэгдэһэн хубилалтануудые хараадаа абажа, колхозуудтай МТС-үүдэй хэхэ типовой шэнэ договорой проектые зохёожо, һарын болзор соо СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй баталамжада табиха;

б) түс тогтоолой гаргагдаһантай дашарамдуулан, СССР-эй Правительствын хуушарһан Тогтоолнууд ба захиралтануудай бүридхэлые һарын болзор соо СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ табиха.

* * *

Машинно-тракторна станцинуудай хүдэлмэриие һайжаруулха ябадалые ехэ удхашанартай гэжэ тоолоод, СССР-эй Министрнүүдэй Совет ба КПСС-эй ЦК хадаа МТС-үүдые хүтэлбэрилгэ һайжаруулха, колхозно үйлэдбэриин бүхы һалбаринуудта хүдэлмэри механизацилха талаар МТС-үүдэй ажал-ябуулгые үргэдхэхэ, хүдөө ажахыдахи гол зорилгые амжалтатайгаар шиидхэхын, хүдөө ажахын бүхы культурануудай ургаса нилээд ехээр дээшэлүүлхын, ашаг шэмэ үгэлгыень нилээд ехэ болгохотоёо хамта, ниитын малай тоо толгойе саашадань олошоруулхын, газартаряалангай болон малажалай валовой, товарна продукциие ехэдхэхын түлөө машинно-тракторна станцинуудай харюусалга дээшэлүүлхэ гэжэ СССР-эй Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй министерствые, крайисполкомуудые ба облисполкомуудые, союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нуудые, КПСС-эй обкомууд ба крайкомуудые уялгална.

СОФИ. Болгарии Арадай Республикын Министрнүүдэй Совет ба Болга[...] Коммунистическа партиин Центральна Комитет үргэн хэрэглэлэй эд то[...] гүрэнэй розничо сэнгүүдые шэнээр, тоогоороо гурбадахла химдаруулха т[...] тогтоол һаяхан гаргаа. Юумэнэй сэнгэй шэнээр химдаруулагдаһанай эсэстэ [...] зон 900 миллион лев һүүхэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хүдэлмэришэн Елена Стамова өөртөө платьесын торго ш[...] абажа байна. Тэрэнэй түлөө сэнгүүдэй химдаруулагдаһанһаа урда т[...] орходоо 20 лев багаар түлэхэ юм. ТАСС-эй фотохроника.

Германска Демократическа Республикын амжалтанууд

БЕРЛИН. (ТАСС). Германска Демократическа Республикын байгуулагдаһаар 4 жэлэй ой октябриин 7-до гүйсэхэнь.

Политическэ, экономическа ба культурна байгуулалтын талаар Германска Демократическа Республикын амжалтанууд болбол гитлеровскэ фашизмые советскэ армиин бута сохиһоной һүүлдэ үнгэрэгшэ 4 жэлэй турша соо Германиин энэ хубида үнгэргэгдэһэн гүнзэгы демократическа хубилалтануудһаа үндэһэ һуури абадаг байна. Германска агрессивнэ империализмын үндэһэ һуури болодог капиталистическэ монополинууд болон юнкерскэ газар эзэмдэлгэ хадаа Германска Демократическа республикада байхаяа болинхой.

ГДР-эй бүхы промышленна томо предприятинууд болбол арадай зөөри болоно. Газартаряалан болбол тэрээниие элдэжэ байһан таряашан ажалшадта хамааданхай.

Дайнай урда тээхи үеын 1936 оной һарын дунда зэргын жэшээе, ГДР-тэ мүнөө үеын промышленна үйлэдбэри болбол һарынгаа дунда зэргын жэшээгээр 64,4 процентээр үлүүлһэн ябадал хадаа республикын арадай ажахын амжалтатайгаар хүгжэжэ байһаниие гэршэлнэ.

ГДР-эй промышленна хүгжэлтын амжалтануудые, металлургическа промышленностиин хүгжэлтын жэшээгээр харуулжа болохо байна. Мүнөө республика дотор шэрэм үйлэдбэрилгэ болбол 1950 онойхидо орходоо 4 дахин ехэ болобо, мүн 1954 ондо 6 дахин ехээр үйлэдбэрилэгдэхэ юм. Бранденбургда шэнээр баригдаһан металлургическа завод болбол ГДР-эй бүхы металлургическа заводууд 1950 ондо хэды шэнээн булад үгөөб, 1954 ондо тэды шэнээн булад орондоо үгэхэ байна.

Германиин социалистическэ единэ партиин үүсхэлээр Германска демократическа правительство болбол республикын бүхы шатын ажалшадай материальна байдалые нилээд дээшэлүүлхын зорилготойгоор шэнэ курсые бэелүүлжэ эхилбэ.

ГДР-эй правительствын [...] курса болбол республикын [...] шатын ажалшадай дунда ехэ [...] шаалтайгаар угтагдаба, [...] арадай ажахын түсэбэй даалга[...] ринуудые болзорһоонь урид дүү[...] хын түлөө ороной предприяти[...] дээрэ ажалай мүрысөөнэй [...] дэбжэлтэ үсхэбэ.

ГДР-эй Хүдөө ажахыда ехэ [...] лалтанууд болоһон байна. Мү[...] үедэ хүдөө ажахын культурану[...] ургаса гектарһаа, мүн малай [...] толгой дайнай урда үеын 1936 о[...] жэшээһээ дээшэлэнхэй. Правит[...] ство болбол таряан ажалша[...] кредидүүдые һомолон, үтэгжүү[...] гэ ба үрһэ табин практическа [...] туһаламжа үзүүлнэ. Шэнэ ку[...] бэелүүлжэ байхадаа правитель[...] болбол гүрэндэ уялгата түлэб[...] нүүдэй ниитын хэмжээе до[...] луулба, тэрээнэй ашаар таряа[...] 1953 ондо нэгэ миллиард мар[...] хэмжээнэй бодото олзо абаха б[...] на.

ГДР-тэ, мүнөө сагай хүдөө [...] хын техникээр хангагдаһан МТ[...] үүдэй үргэн сеть байгуулагдан[...] 5900 тракторнууд, 2400 снопов[...] канууд, 2700 культиватор[...] 5300 тракторна плугууд ба [...] тоото бусад хүдөө ажахын ма[...] нануудые республикын МТС-[...] гансахан 1953 ондо абаһан бай[...]

Таряа хуряалгын, тэрэшэ[...] свёкло, хартаабха хуряалгын [...] байнуудые үйлэдбэрилгэ ГД[...] 1954 ондо эхилхэ юм.

Правительство таряашадта [...] һаламжа үзүүлхэтэйгээ зэргэ [...] хын үйлэдбэриин кооперати[...] дые хүгжөөлгэдэнь үмсын а[...] шадта туһална. Хахалагдадаг [...] хы талмайн 13 процентыень эл[...] рилдэг 4800 хүдөө ажахын үйл[...] бэриин кооперативууд мүнөө [...] ГДР-тэ бии.

Гэгээрэл тухай, социальна б[...] дал ба ажалшадай байдалай [...] турна условинуудые һайжаруул[...] талаар ГДР-эй правительство е[...] хэн анхарал гаргадаг байна.

Чехословакида юумэнэй сэнгүүд химдараа

ПРАГА, сентябриин 29. (ТАСС). Эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай гүрэнэй розничо сэнгүүдые химдаруулха тухай Чехословацка республикын правительствын ба Чехословакиин Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй тогтоолые чехословацка телеграфна агентство дамжуулба.

Өөрынгөө 1953 оной сентябриин 15-най мэдүүлгэ соо Чехословацка республикын правительство эдеэ хоолой ба промышленна товарнуудай розничо сэнгүүдые нэн түрүүн химдаруулжа, ажалша арадай ажабайдалые түргөөр һайжаруулха гэһэн өөрынгөө политикын зорилго табиһан байгаа гэжэ тогтоол соонь хэлэгдэнэ.

Тиихэдээ правительство хадаа Чехословакида социализм байгуулха талаар ажалша арадай туйлаһан амжалтануудые, мүн мүнгэнэй реформо бэелүүлһэнэй, карточна системэ болюулһанай ашаар чехословацка валютын бэхижэһэн ябадалые эшэ үндэһэ болгоһон байгаа.

Туйлагдаһан амжалтануудтаа түшэглэн, Чехословакиин правительство ба Чехословакиин компартиин Центральна Комитет хадаа мүнөө розничо сэнгүүдые хоёрдохёо химдаруулжа, тиин энэ жэлдэ хүдэлмэришэдэй, албахаагшадай бодото салин хүлһые ба таряашадай олзо доходые дээшэлүүлжэ, мүн чехо[...] вацка кроныш худалдан абаха [...] дабариие дээшэлүүлжэ болохо [...] тогтооно. Сэнгүүд 5-һаа 40 про[...] хүрэтэр химдаруулагдаха ба[...] Сэнгүүдые шэнээр химдаруулһа[...] ашаар хүн зон жэл соо 4,5 [...] лиард крон хэмжээтэй ашаг аб[...] юм.

1953 оной октябриин 1-һээ [...] лээд, гүрэнэй розничо сэнгүүд[...] тоолой ёһоор иигэжэ химдару[...] дана: гурилай ба хилээмэнэй [...] нүүдэй сэнгүүд 8-һаа 17 про[...] хүрэтэр, сахарай—14 процент, [...] дитерска зүйлнүүдэй—5-һаа 26 [...] цент хүрэтэр, овощиин —10-һаа [...] процент хүрэтэр, хлопчатобума[...] бүдүүдэй—5-һаа 25 процент [...] тэр, торгон бүдүүдэй — 30-һаа [...] процент хүрэтэр, трикотажна [...] нүүдэй—6 процент, гадар хуба[...] най ба ангай арһанай — 5-һаа [...] процент хүрэтэр, галантерей[...] һөө 35 процент хүрэтэр.

Тамхинай, мотоциклнуудай, [...] рилгын материалнуудай, номуу[...] телевизорнүүдэй, радиоприемни[...] дай, оёдолой машинануудай ба [...] сад зүйлнүүдэй сэнгүүд тэрэш[...] химдаруулагдаа.

Советскэ Союз—Азиин арадуудай эрхэ сүлөө ба бэеэ даанхай байдалай түлөө эрид шууд тэмсэлшэ мүн

Азидахи советскэ гадаадын политика тухай индийскэ хэблэл бэшэнэ

ПЕКИН, сентябриин 29. (ТАСС). Синьхуа агентствын дамжуулһанай ёһоор, индийскэ хэблэл Азида Советскэ Союзай ябуулдаг гадаадын политикада зорюулагдаһан статьянуудые толилно. «Ная Замана» газетэ редакционно статья соогоо иигэжэ бэшэнэ: «Бүхы дэлхэйн демократическа үзэл бодолтой бүхы хүнүүд Маленковой хэлэһэн үгые амаршална, ушарынь тэрэ хадаа Советскэ Союзай политика бүгэдэниитын эб найрамдал сахилгын шухала найдабари, мүн дай үүдхэгшэдэй түсэбүүдэй бута сохигдохо байһанай найдабари байһанай үшөө нэгэн гэршэ болоно. Азиин арадууд энэ үгые илангаяа ехээр һайшаана, ушарынь Советскэ Союз болбол Азиин арадуудай бэеэ даанхай байдал ба суверенитедые эрид шууд дэмжэһэн, өөрынгөө хуби заяа өөрөө шиидхэхэ эрхые Азиин арадуудта үгэхые эриһэн гансахан орон мүн».

«Советскэ премьер-министр Георгий Маленковой хэлэһэн үгэ, — гэжэ «Свадхината» газетэ бэшэнэ, — Азиин бүхы оронуудай олон арбаад миллион хүнүүдэй зүрхэндэ хүрэжэ ошохо байна. Тиихэ зуураа, энэ үгэ хадаа өөрынгөө эрхэ сүлөөгэй түлөө, арадуудай хани барисаанай ба бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалай түлөө хэлбэришэгүй эрмэлзэлгые колониальна арадуудта үүдхэхэ болоно».

Редакторай орлогшо Д. Л. ЛОБСАНО[...]

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора— 7-85, отв. секретаря—3-23, партийной жизни, сельского хозяйства—10.17, пропаганды и переводов—6-84, культуры и быта, промышленности —4-52, мест. информации и писем—11.05. Для междугородных переговоров—16.

Н—00641. Типография отдела издательств и полиграфической промышленности Министерства культуры БМАССР.